

RAAD VAN TOEZICHT

Verslag van de
werkzaamheden

2 0 0 6

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
Hoofdstuk 1. De Raad van Toezicht Beroepsuitoefening AA's	5
§ 1.1 Inleiding.....	5
§ 1.2 Personele samenstelling van de Raad	6
§ 1.3 Regelgevend kader werkzaamheden van de Raad	6
§ 1.4 Doelstelling van de Raad	8
§ 1.5 Secretariële ondersteuning van de Raad.....	8
Hoofdstuk 2. Periodieke preventieve toetsingen 2006	9
§ 2.1 Inleiding.....	9
§ 2.2 Kwantitatieve doelstellingen.....	9
§ 2.3 Kwalitatieve doelstellingen	11
§ 2.4 Versnelde periodieke preventieve toetsingen	13
§ 2.5 Vrijstellingsbeleid Raad.....	14
§ 2.6 Accreditatie	14
§ 2.7 Opzet van het stelsel van de toetsingen	16
§ 2.8 Ontwikkelingen	17
§ 2.9 Uitkomsten toetsingen 2006.....	19
Hoofdstuk 3. Overige werkzaamheden van de Raad	25
§ 3.1 Communicatie.....	25
§ 3.2 Overleg met het bestuur van de NOvAA	25
§ 3.3 Overleg met externe instanties.....	26
Hoofdstuk 4. Samenvatting en vooruitblik	29
Bijlage I: Mandaatbesluit	33
Bijlage II: Werkprocessen (Secretariaat van) de Raad van Toezicht	35
Bijlage III: Lijst van gebruikte afkortingen	37

Hoofdstuk 1. De Raad van Toezicht Beroepsuitoefening AA's

§ 1.1 Inleiding

Voor u ligt het Verslag van de werkzaamheden 2006 van de Raad van Toezicht Beroepsuitoefening Accountants-Administratieconsulenten (verder: de Raad). De Raad is eind 2002 ingesteld door de Nederlandse Orde van Accountants-Administratieconsulenten (verder: de NOVAA), de bij wet geregelde beroepsorganisatie van AA-Accountants. De Algemene Ledenvergadering, het hoogste orgaan binnen de NOVAA, heeft vooraf ingestemd met het oprichten van de Raad. Dit deed de Ledenvergadering door een tweetal verordeningen aan te nemen: de Verordening op de Raad van Toezicht (VRvT) en de Verordening op de Periodieke Preventieve Toetsing (VPPT). In deze verordeningen is de werkwijze van de Raad vastgelegd en zijn dwingende bepalingen opgenomen voor AA-Accountants. Na tien proeftoetsingen in 2002 is de Raad per 1 januari 2003 officieel van start gegaan. Voor het accountantsberoep en de Raad stond het jaar 2006 in belangrijke mate in het teken van de inwerkingtreding van de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta) en de Wta-vergunningaanvraag bij de Autoriteit Financiële Markten (verder: de AFM).

Anticiperend op de inwerkingtreding van de Wta per 1 oktober 2006 heeft het bestuur van de NOVAA in januari 2006 de Raad verzocht om accountantskantoren de mogelijkheid te bieden om zich (vrijwillig) aan te melden bij de Raad om, met voorrang op de reguliere toetsingsselectie, versneld te worden getoetst. De Raad heeft derhalve begin februari ongeveer 1750 AA-kantoren aangeschreven om hen deze mogelijkheid aan te bieden. Reden hiervoor was dat de AFM, in verband met de tariefstelling voor Wta-vergunningaanvraag, uiterlijk binnen een maand na inwerkingtreding van de Wta, zou wensen te beschikken over de uitkomsten van onder andere de door de Raad uitgevoerde toetsingen (vanaf 2003) om de betreffende kantoren voor een verlaagd tarief in aanmerking te laten komen. In verband met de beoogde datum van inwerkingtreding van de Wta en het aantal aanmeldingen was de Raad genoodzaakt zijn oorspronkelijke jaarplanning te wijzigen. Met voorrang zijn in april en mei van het verslagjaar de versnelde periodieke preventieve toetsingen uitgevoerd. Aan de versnelde toetsing van enkele AA-kantoren hebben AFM-toezichtsmedewerkers, als waarnemer, deelgenomen.

Het Verslag van de werkzaamheden 2006 handelt in het eerste hoofdstuk over de samenstelling van de Raad, zijn bevoegdheden, de (gewijzigde) juridische grondslag van zijn werkzaamheden en taken en de secretariële ondersteuning.

Vervolgens komen in hoofdstuk twee de kwantitatieve en kwalitatieve doelstellingen, de opzet van het toetsingsstelsel, de accreditatie van het stelsel van kwaliteitsbeheersing van het (Koninklijk) Nederlands Instituut van Registeraccountants (verder: het NIVRA) en de vereniging Samenwerkende Registeraccountants en Accountants-Administratieconsulenten (verder: de SRA), de uitkomsten van de toetsingen 2006, alsmede de werkzaamheden van de toetsers en het Toetsersplatform aan de orde.

Hoofdstuk drie handelt over de overige werkzaamheden van de Raad. Zo heeft de Raad in het verslagjaar overleg gevoerd met het bestuur van de NOVAA en overige externe instanties zoals het Bureau Financieel Toezicht (verder: het BFT).

Tot slot wordt in hoofdstuk vier dit verslag kort samengevat en vooruitgeblikt naar het komende toetsingsjaar 2007.

§ 1.2 Personele samenstelling van de Raad

Op 11 november 2002 werd de Raad van Toezicht geïnstalleerd. De personele samenstelling van de Raad was in 2006 aldus:

- *mr. B. de Hoogh* (voorzitter), oud-advocaat-generaal bij het Gerechtshof te 's-Gravenhage, oud-raadsheer-plaatsvervanger in dat Hof;
- *mr. A.J.W.M. Jurgens* (plaatsvervangend voorzitter), oud-president van het Gerechtshof te 's-Hertogenbosch, momenteel raadsheer-plaatsvervanger in dat Hof;
- *P.H. van Zeil* (lid), oud-staatssecretaris van Economische zaken.
- *A.Th. Harmsen AA* (lid), oud-voorzitter van het NOVAA-bestuur, thans niet meer als openbaar accountant werkzaam;
- *H. Geerlofs AA* (lid), oud-voorzitter van het NOVAA-bestuur, werkzaam als openbaar accountant.

De meerderheid van de vijf leden tellende Raad is, zoals uit de personele samenstelling blijkt, afkomstig uit andere disciplines dan uit de kring der Accountants-Administratieconsulenten. De omstandigheid dat de voorzitter en de plaatsvervangend voorzitter uit de rechterlijke macht voortkomen en een derde lid van de Raad uit het openbaar bestuur, vormt een extra waarborg voor het onafhankelijk optreden van de Raad.

In het verslagjaar is de zittingstermijn van de heren Van Zeil en Geerlofs door het NOVAA-bestuur met vier jaar verlengd. De Raad heeft eind 2006 afscheid genomen van de heer De Hoogh als voorzitter. Hij is per 1 januari 2007 opgevolgd door de heer Jurgens. De heer mr. N. Schaar maakt vanaf die datum deel uit van de Raad in de functie van plaatsvervangend voorzitter. De heer Schaar is oud-advocaat-generaal bij het Gerechtshof te Amsterdam en momenteel raadsheer in het Gerechtshof te 's-Gravenhage.

§ 1.3 Regelgevend kader werkzaamheden van de Raad

Algemeen

De NOVAA is als openbaar lichaam belast met de bevordering van een goede beroepsuitoefening door AA's (artikel 2 lid 3 Wet op de Accountants-Administratieconsulenten), om daar waar nodig die maatregelen te nemen die de beroepsuitoefening op een niveau brengen waarbij wordt voldaan aan algemeen aanvaarde normen voor de beroepsuitoefening. Hiertoe staat de NOVAA een groot aantal middelen ter beschikking, waaronder een gerichte opleiding tot AA, verplichte permanente educatie, alsmede kennisoverdracht door middel van vaktechnische publicaties, voorlichtingsbijeenkomsten, het beleggen van ledenvergaderingen, regiobijeenkomsten en andere activiteiten. De door de NOVAA ingestelde Raad heeft een zelfstandige functie door middel van de door hem uitgevoerde periodieke preventieve toetsingen en hertoetsingen.

Ontwikkeling

Zoals reeds in paragraaf 1.1 is vermeld heeft de Algemene Ledenvergadering van de NOVAA, door middel van de Verordening op de Raad van Toezicht Beroepsuitoefening AA's en de Verordening op de Periodieke Preventieve Toetsing, een stelsel van kwaliteitsbeoordeling op de beroepsuitoefening van AA's in het leven geroepen. Dit stelsel voorziet in een periodieke toetsing door een onafhankelijke Raad van Toezicht van de beroepsuitoefening door Accountants-Administratieconsulenten.

In een uitspraak van 21 september 2006 heeft het College van Beroep voor het bedrijfsleven (verder: CBb) geoordeeld dat de WAA zich ertegen verzet dat door de Ledenvergadering van de NOVAA een bestuursorgaan in het leven wordt geroepen. De uitspraak van het CBb brengt mee dat aan de krachtens verordening aan de Raad van Toezicht toekomstige bevoegdheden, zonder mandatering door het bestuur van de NOVAA, de vereiste wettelijke grondslag is komen te ontvallen, hetgeen inmiddels is hersteld.

Nieuwe grondslag werkzaamheden

Uit de uitspraak van het CBb kan worden afgeleid dat het wel mogelijk is dat het bestuur van de NOvAA aan personen of groepen van personen de bevoegdheid geeft om onder de naam Raad van Toezicht Beroepsuitoefening AA's de in verordeningen opgenomen bevoegdheden krachtens mandaat uit te oefenen.

Ter uitvoering van de uitspraak is door het bestuur van de NOvAA bij besluit van 18 oktober 2006 voorzien in een regeling van dat mandaat (zie bijlage I). Het besluit mandaat, volmacht en machtiging leden Raad van Toezicht Beroepsuitoefening AA's is op 19 oktober 2006 in werking getreden. Bij de inrichting van het mandaat is getracht in overeenstemming met de bedoeling van de Ledenvergadering te handelen. Het bestuur van de NOvAA heeft tijdens de Buitengewone Ledenvergadering van 11 december 2006 onder meer twee ontwerpverordeningen ter besluitvorming aangeboden, waarin aan de bezwaren van het CBb tegen de huidige verordeningen die op de werkzaamheden van de Raad betrekking hebben, is tegemoetgekomen. Deze verordeningen zijn aangenomen en de dag na publicatie in de staatscourant in werking getreden.

Visie Raad

Hoewel het niet aan de Raad toekomt om zich een beslissend oordeel aan te meten over de uitspraak van het CBb en de motivering daarvan, meent de Raad dat enkele kritische kanttekeningen passen bij het standpunt van het CBb, dat de Raad, c.q. het bestuur van de NOvAA, niet gerechtigd is om bedragen in rekening te brengen voor toetsingen omdat het wettelijk systeem zich daartegen verzet. Het standpunt dienaangaande van het CBb is naar de opvatting van de Raad uiterst discutabel, gelet op de verordende bevoegdheden die de Algemene Ledenvergadering heeft. De Raad is van mening dat er geen sprake is van het in rekening brengen van kosten voor niet gevraagde diensten, maar van vergoeding van kosten die in verband staan met (ingevolge de Verordening op de Raad van Toezicht en de Periodieke Preventieve Toetsing verplichte) toetsingen die een directe relatie hebben met de primaire taak van de NOvAA om zorg te dragen voor een goede taakuitoefening van de AA-accountant. Aldus heeft de Algemene Ledenvergadering in 2002 besloten. Er wordt tot op dit moment gewerkt aan een oplossing voor het opheffen van de gevolgen van de beslissing van het CBb.

Bekrachtiging "oude" eindoordelen

Op 1 oktober 2006 is de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta) in werking getreden. Ingevolge artikel 8 lid 1 van de Regeling toezichtskosten Wet toezicht accountantsorganisaties (Regeling van de Minister van Financiën van 21 september 2006, Staatscourant 2006, 186) is een door de Raad van Toezicht gegeven eindoordeel als bedoeld in artikel 11, vierde lid, onderdeel a, Verordening op de Periodieke Preventieve Toetsing (VPPT) relevant voor het tarief dat de AFM in rekening mag brengen voor het aanvragen van een vergunning als bedoeld in artikel 5 Wta. Het bestuur van de NOvAA heeft kennis genomen van de door de Raad, op grond van artikel 11 VPPT, sedert 1 januari 2003 gegeven eindoordelen en heeft na die kennisneming besloten de eindoordelen voor eigen rekening te nemen en deze, voor zover nodig, te bekrachtigen. Op deze manier is bewerkstelligd dat eventuele bevoegdheidsgebreken (a.g.v. de uitspraak van het CBb) aan de door de Raad gegeven eindoordelen alsnog zijn hersteld.

§ 1.4 Doelstelling van de Raad

De taak van de Raad is het uitvoeren van periodieke preventieve toetsingen onafhankelijk van de getoetsten en, indien sprake is van een redelijk vermoeden van niet-naleving van de voor accountants geldende beroepsnormen, het instellen van onderzoeken. De onafhankelijkheid van de Raad wordt gewaarborgd door de samenstelling en de wijze waarop de leden van de Raad worden benoemd (namelijk voor een vaste periode), alsmede door de vrijheid die de Raad heeft om zijn eigen werkwijze te bepalen. Daarbij kan de Raad een klacht bij de tuchtrechter indienen, wanneer hem bij de uitoefening van het toezicht feiten of omstandigheden zijn gebleken op grond waarvan verwacht mag worden dat zij zullen leiden tot het opleggen van een tuchtrechtmaatregel, dan wel gegrondverklaring van de klacht.

Op basis van het aan de Raad verleende mandaat oefent hij, namens het bestuur van de NOvAA, alle bevoegdheden uit die zijn opgenomen in de Verordening op de Periodieke Preventieve Toetsing. Deze constructie kent op basis van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) echter één belangrijke beperking. Krachtens artikel 10:3 lid 3 Awb mag het bestuur aan de Raad niet de bevoegdheid mandateren om te beslissen op bezwaren tegen besluiten die door de Raad in mandaat zijn genomen. De afwikkeling van bezwaarprocedures is hiermee een (directe) verantwoordelijkheid van de NOvAA geworden. Op dit moment wordt op het bureau van de NOvAA gewerkt aan de instelling en inrichting van een Bezwarenadviescommissie die het bestuur van de NOvAA ten aanzien van de te nemen besluiten op bezwaren zal adviseren.

§ 1.5 Secretariële ondersteuning van de Raad

De taak van het secretariaat is het ondersteunen van de Raad in de meest brede zin van het woord. De werkzaamheden van het secretariaat richten zich voornamelijk op de planning, de voortgang en de administratieve afhandeling van de periodieke preventieve toetsingen. De secretariële ondersteuning van de Raad wordt verzorgd door personeel dat door de NOvAA ter beschikking wordt gesteld. De werkplek van de medewerkers van het secretariaat bevindt zich ten kantore van de NOvAA.

Het secretariaat van de Raad is het specifieke aandachtsveld van mevrouw mr. H.C. van der Meer. In haar functie als secretaris van de Raad wordt zij thans ter zijde gestaan door mevrouw W.B. van Veen bc, managementassistent, mevrouw S.F. Ali Ahmad, de heer F. de Jager en de heer E. Paats, administratief medewerkers. Meer over de werkzaamheden van het secretariaat en de logistieke vraagstukken waarmee zij zich in 2006 geconfronteerd heeft gezien kunt u lezen in paragraaf 2.7.

Hoofdstuk 2. Periodieke preventieve toetsingen 2006

§ 2.1 Inleiding

De Raad heeft twee belangrijke aandachtsgebieden, te weten: het preventief toetsen van de door de accountantskantoren gehanteerde systemen van kwaliteitsbeheersing en het doen van onderzoeken naar situaties die niet in overeenstemming zijn met wet- en regelgeving en die tot een veroordeling door de tuchtrechter zouden kunnen leiden. Mede in dat verband en met het oog op de inwerkingtreding van de Wet toezicht accountantsorganisaties heeft de Raad zich in het afgelopen verslagjaar eerst beziggehouden met het uitvoeren van versnelde periodieke preventieve toetsingen en daarna met het uitvoeren van de reguliere (her)toetsingen.

De preventieve toetsingen zijn erop gericht vast te stellen of het stelsel van kwaliteitsbeheersing van een accountantskantoor voldoet aan algemeen aanvaarde normen voor de beroepsuitoefening. Tot de algemeen aanvaarde normen voor de beroepsuitoefening worden, behalve de door de nationale overheid opgestelde wet- en regelgeving, de jurisprudentie, ontleend aan het tuchtrecht voor accountants, overige jurisprudentie, de verordeningen en de vaktechnische publicaties van de NOVAA, en, indien relevant, ook de door het internationaal georganiseerde accountantsberoep opgestelde normen, gerekend.

§ 2.2 Kwantitatieve doelstellingen

Met betrekking tot de jaarlijkse toetsingsselectie is de Raad er in zijn berekeningen steeds vanuit gegaan dat er in totaliteit circa 1.750 accountantskantoren zijn waar een Accountant-Administratieconsulent werkzaam is. Uitgaande van een toetsingsfrequentie van (minimaal) een keer in de zes kalenderjaren en de opgelopen toetsachterstand in 2003, betekent dit dat de Raad jaarlijks circa 350 kantoren uit de populatie van te toetsen kantoren moet selecteren. De Raad heeft daarbij steeds als verwachting uitgesproken dat van de in enig jaar geselecteerde groep kantoren, steeds een gedeelte niet voor toetsing door de Raad in aanmerking zal komen. De reden voor niet-toetsing zal veelal gelegen zijn in het feit dat de desbetreffende kantoororganisatie is aangesloten bij een koepelorganisatie die door de Raad is geaccrediteerd, omdat de desbetreffende koepel een systeem van kwaliteitstoetsing hanteert dat ten minste gelijkwaardig is aan de door de Raad uitgevoerde periodieke preventieve toetsingen (zie §2.6). Verder zal een gedeelte (tijdelijk) niet voor toetsing in aanmerking komen, omdat er door het accountantskantoor een beroep op een vrijstellingsgrond wordt gedaan (artikel 14 VPPT; zie §2.5).

De Raad heeft zich in 2006 als doel gesteld om zowel de versnelde toetsingsdossiers als de reguliere toetsingsdossiers (van de eind 2005 geselecteerde accountantskantoren) te verwerken binnen de daartoe gestelde termijn (artikel 13 VPPT).

In 2006 hebben 73 kantoren zich aangemeld voor de versnelde toetsing, waarvan 22 kantoren zich uiteindelijk weer hebben afgemeld. Door de Raad waren, conform het hierboven gestelde, aanvankelijk in totaal 358 accountantskantoren geselecteerd om in 2006 aan een reguliere periodieke preventieve toetsing te worden onderworpen. Echter, met het oog op het naar verwachting grote aantal aanmeldingen voor een versnelde toetsing, heeft de Raad de geselecteerde kantoren schriftelijk medegedeeld dat de gehele toetsingsselectie 2006 mogelijk zou doorschuiven naar 2007. Het aantal aanmeldingen voor de versnelde toetsing viel lager uit dan waarmee aanvankelijk rekening was gehouden. De oorspronkelijk geselecteerde kantoren konden hierdoor alsnog in 2006 worden getoetst. De Raad heeft deze kantoren evenwel de mogelijkheid geboden om, op basis van beargumenteerde redenen, de toetsing alsnog uit te stellen tot het eerste kwartaal van 2007. Van deze mogelijkheid hebben 25 kantoren gebruik gemaakt. Bij de toetsingsselectie 2006 kwamen 119 accountantskantoren die in 2004 en/of 2005 een tijdelijke vrijstelling hadden gekregen die niet meer kon worden verlengd in 2006, 84 hertoetsingen en 1 aanvullende toetsing.

Om diverse redenen zijn in het verslagjaar 126 kantoren tijdelijk vrijgesteld van de toetsing. Daarnaast waren 70 accountantskantoren eerder getoetst door een door de Raad geaccrediteerde koepelorganisatie (NIVRA/CTK of SRA). Dit hield concreet in dat de Raad in 2006 voor de taak stond om 229 accountantskantoren aan een periodieke preventieve toetsing te onderwerpen, 50 meer dan het voorgaande toetsingsjaar.

Dankzij de inspanningen van de toetsers, de secretariaatsmedewerkers en overige betrokkenen, heeft de Raad zijn kwantitatieve doelstellingen voor het verslagjaar gehaald.

Hieronder volgt een tabel die inzicht geeft in het aantal in 2006 geselecteerde en aangeschreven kantoren, de versnelde toetsingen, de in 2006 te toetsen kantoren uit de selectie van 2004 en 2005, alsmede de uitkomsten van de beoordeling van de binnengekomen vrijstellingsverzoeken.

Periodieke Preventieve Toetsingen 2006		
	Aantal 2006:	Aantal 2005:
Reguliere toetsingsselectie	358	377
Te toetsen kantoren uit eerdere toetsingsselecties (2004 en 2005)	119	80
Versneld te toetsen kantoren	73	0
Hertoetsingen (artikel 12 VPPT)	84	0
Aanvullende toetsingen	1	0
	635	457
Geen accountantskantoor meer (artikel 2 VPPT)	79	45
Overdracht op basis van accreditatie (NIVRA/CTK of SRA)	70	105
	149	150
Totaal te toetsen kantoren 2006	486	307
(Tijdelijke) vrijstellingen o.g.v. bijzondere omstandigheden	126	109
Naar 2007 uitgestelde toetsingen o.g.v. bijzondere omstandigheden	109	19
Afmeldingen versnelde toetsing (diversen)	22	0
Totaal	257	128
Getoetste kantoren	229	179
	486	307

Tabel 1. periodieke preventieve toetsingen 2006

§ 2.3 Kwalitatieve doelstellingen

Toetsersbestand

Ondanks het grote aantal uit te voeren (versnelde en reguliere) periodieke preventieve toetsingen, heeft de Raad de kwaliteit van de toetsingen steeds boven de kwantiteit gesteld. Een groot aantal goed opgeleide toetsers is onontbeerlijk voor een goede en gestage afwikkeling van de toetsingen. In het verslagjaar beschikte de Raad over circa 135 toetsers die gemiddeld bij 5 toetsingen per persoon betrokken zijn geweest (als teamleider, tweede of reserve toetser). Een toetsing wordt uitgevoerd door een team bestaande uit tenminste twee personen. Deze twee personen dienen bij de afsluiting van de toetsing tot een eensluidend voorstel te komen ten aanzien van het stelsel van kwaliteitsbeheersing binnen het getoetste kantoor.

De toetsers richten zich tijdens een toetsing primair op het door het kantoor gehanteerde interne stelsel van kwaliteitsbeheersing en gaan daarbij na of dit stelsel van kwaliteitsbeheersing voldoet aan de algemeen aanvaarde normen voor de beroepsuitoefening. Indien een kantoor uit meerdere vestigingen bestaat, zullen de werkzaamheden van de toetsers in beginsel op alle vestigingen betrekking dienen te hebben. Uit overwegingen van doelmatigheid kunnen de toetsers zich evenwel enige beperkingen opleggen. Zo dienen alleen de hoofdvestiging en een nevenvestiging aan toetsing onderworpen te worden wanneer een kantoor uit drie of vier vestigingen bestaat. Bij meer vestigingen zal door de Raad per geval worden bekeken hoeveel vestigingen aan een toetsing onderworpen zullen worden. Afhankelijk van de omvang en de interne organisatie van een accountantskantoor kiest de Raad indien mogelijk voor een systeemgerichte aanpak in tegenstelling tot de reguliere dossiergerichte aanpak. Ook het toetsingsteam wordt qua samenstelling hierop toegerust.

Ten behoeve van de kwaliteit van de toetsingen streeft de Raad ernaar om iedere toetser minimaal vijf keer per jaar te laten toetsen. Bij het maken van de jaarplanning, aan het begin van het toetsingsjaar, wordt dit doel nagestreefd. Het is de Raad evenwel gebleken dat een groot aantal kantoren, na bekendmaking van de toetsingsdatum en het toetsingsteam, later alsnog een verzoek om vrijstelling of uitstel bij hem indient. Dit heeft ertoe geleid dat sommige toetsers minder dan vijf toetsingen daadwerkelijk hebben uitgevoerd. Het als gevolg hiervan feitelijk geringe aantal toetsingen per toetser is een punt van aandacht voor de komende toetsingsjaren.

Opleiding toetsers

In het eerste kwartaal van 2006 is een tweetal toetserscursussen (van één dag) georganiseerd om 30 aspirant-toetsers op te leiden. De voor die tijd opgeleide en inmiddels ervaren toetsers hebben vervolgens deze minder ervaren toetsers in de toetsingspraktijk eerst wegwijs gemaakt en verder opgeleid, zodat zij inmiddels ook over voldoende ervaring beschikken.

Door een strenge(re) selectie van aangemelde nieuwe toetsers, het werken met een wisselende samenstelling van toetsingsteams, het uitbrengen van een Handboek Toetsingen en tussentijdse nieuwsbrieven, alsmede het organiseren van een jaarlijkse Toetsersbijeenkomst, tracht de Raad bij te dragen aan de vorming van een kwalitatief hoogstaand toetserskorps. Voorts heeft de Raad voor toetsingen die betrekking hebben op een wettelijk verplichte controle steeds toetsers ingezet die zelf ook kunnen bogen op ervaring met dit type opdracht.

Toetsersbijeenkomst

In het kader van de opleiding van zijn toetsers organiseert de Raad jaarlijks een Toetsersbijeenkomst. Op 28 maart 2006 heeft de Toetsersbijeenkomst 2006 plaatsgevonden. Het doel van deze bijeenkomst was de toetsers te informeren over de werkwijze voor de toetsingen in 2006 en de aangepaste toetsingsprogramma's, onder meer in het kader van de veranderende regelgeving, zodat de toetsingen op een uniforme wijze zouden worden uitgevoerd. De AA's die als toetsers voor de Raad optreden, waren in groten getale (ongeveer 80%) naar Amersfoort gekomen. De bijeenkomst is ook door een vertegenwoordiger van de AFM bijgewoond. Na afloop van de bijeenkomst was, tijdens de maaltijd en het informele samenzijn, voldoende gelegenheid om (toetsings)ervaringen uit te wisselen.

Nieuwsbrief voor de toetsers

De (elektronische) nieuwsbrief is vooral gericht op het bevorderen van de eenduidige afwikkeling van de toetsingen. In 2006 is de nieuwsbrief drie keer verschenen. In de nieuwsbrief, die ook is te vinden op het besloten deel van de website van de Raad, zijn de toetsers vooral geïnformeerd over de wijze waarop de Raad zijn toetsingsorganisatie heeft opgebouwd en omtrent de operationele aspecten die aan de toetsingen zijn verbonden.

Belangrijke aandachtspunten voor de toetsers waren onder andere het (objectief) vaststellen van feiten en eenduidige oordelen, alsmede het voorkomen van onduidelijkheden en onevenwichtigheden in het toetsingsdossier. Verder is aandacht besteed aan de (nieuwe) Procedure Hertoetsing die onder meer handelt over de vraag hoe een hertoetsing door toetsers dient te worden aangepakt, waarnaar in het bijzonder dient te worden gekeken en welke informatie vooraf aan hen wordt verstrekt.

In de nieuwsbrieven is tevens aandacht besteed aan de Onafhankelijkheidsverklaring. Omdat toetsers in voorgaande toetsingsjaren in een enkel geval geconfronteerd zijn met een pertinente weigering van de getoetste om inzage in de aangifte Inkomstenbelasting te verstrekken en de Raad inzage, in verband met de beoordeling van de onafhankelijkheid, van groot belang acht, is dit alternatief ontwikkeld.

Voorts is in de Verordening op de Raad van Toezicht aan de Raad niet expliciet de taak opgedragen om van strafbare feiten aangifte te doen bij het Openbaar Ministerie. De Raad is, onder bepaalde omstandigheden zoals in de Verordening genoemd, uitsluitend gehouden een klacht in te dienen bij de tuchtrechter. De Raad acht het echter binnen zijn taak passend om aangifte van strafbare feiten te doen, indien naar zijn oordeel een (ernstig) vermoeden van het begaan van strafbare feiten door AA's is gebleken. De eer van de stand van accountants is hiermee immers gediend. Toetsers is gevraagd bij een constatering van strafbare feiten tijdens een toetsing de Instructie Omgang Strafbare Feiten van de Raad te volgen.

Toetsersplatform

De Raad heeft in 2003 een Toetsersplatform in het leven geroepen, aangezien hij, bij een toevloed van toetsingen, mogelijk (fysiek) niet in staat zou zijn, naast de beoordeling van de toetsingsdossiers, tevens als een vraagbaak voor de toetsers te functioneren en hen praktische aanwijzingen voor het uitvoeren van de werkzaamheden te verstrekken. Dit werd derhalve als primaire taak aan het platform toegekend. Daarbij werd het platform verzocht de Raad (on)gevraagd te adviseren en te rapporteren over diverse toetsingsaangelegenheden.

In de loop van 2006 bleek dat het secretariaat van de Raad een groot gedeelte van de aan het Toetsersplatform opgedragen taken zou kunnen uitvoeren. De veelal van procedurele aard zijnde vragen van toetsers konden in de regel direct intern worden beantwoord.

Bij de evaluatie van de (resterende) taken van het Toetsersplatform, zoals de dossierreview en de kwaliteitsborging van de toetsers, heeft de Raad besloten ook deze taken zelf uit te gaan voeren. Het Toetsersplatform is om voornoemde redenen in 2006 opgeheven.

Het past de Raad een woord van dank en waardering uit te spreken voor de door het Toetsersplatform verleende diensten in de eerste, bepaald niet gemakkelijke, jaren van toetsingsprocedures.

§ 2.4 Versnelde periodieke preventieve toetsingen

Op verzoek van het NOvAA-bestuur heeft de Raad begin van dit verslagjaar accountantskantoren die op dat moment voornemens waren een Wta-vergunningaanvraag bij de AFM in te dienen, de mogelijkheid geboden zich voor een versnelde periodieke preventieve toetsing aan te melden. De versnelde toetsing betrof geen extra toetsing, doch een naar een eerder tijdstip verplaatste (reguliere) toetsing die, afhankelijk van het type cliënten die het betreffende kantoor bedient, normaliter eens in de twee, vier of zes jaar zou hebben plaatsgevonden. De versnelde toetsing was met name bedoeld voor AA-kantoren die op dat moment nog niet eerder door de Raad waren getoetst en, volgens hun eigen inschatting, voldeden aan de geldende kwaliteitscriteria.

Aangezien de AFM bij haar oordeelsvorming in belangrijke mate kan steunen op de uitkomst van deze toetsing, kan hierdoor de vergunningaanvraag sneller worden afgehandeld en blijven de kosten van de vergunningaanvraag mogelijk beperkt. Mede vanwege de beperkte capaciteit van de Raad, alsmede het begrensde aantal inzetbare toetsers, heeft de Raad aanvankelijk, om aan het verwachte aantal aanmeldingen tegemoet te kunnen komen, zowel zijn selectiebeleid als prioriteitstelling voor het toetsingsjaar 2006 moeten aanpassen. Zo lag het in de bedoeling dat de reeds geplande "reguliere" 2006 toetsingen zouden doorschuiven naar het toetsingsjaar 2007. Aangezien het daadwerkelijke aantal aanmeldingen (73) lager bleek te zijn dan verwacht, heeft ook het overgrote deel van de eerder geplande toetsingen van de reguliere 2006 selectie alsnog in het derde en vierde kwartaal van het verslagjaar 2006 plaatsgevonden (zie ook §2.2).

Op verzoek van de AFM hebben enkele AFM-toezichtmedewerkers in april en mei van dit verslagjaar een aantal versnelde periodieke preventieve toetsingen als waarnemer bijgewoond. De AFM had de Raad hierom verzocht, met het oog op haar komende nieuwe toezichtstaak ten aanzien van accountantsorganisaties, ten einde de gangbare werkwijze van de Raad te bestuderen. Aangezien de Raad het nut van deze studie heeft onderkend en een goede samenwerking met de AFM voor ogen heeft, is door hem medewerking aan deze studie verleend. De Raad heeft de betreffende accountantskantoren vooraf in de gelegenheid gesteld om aan te geven of zij met de aanwezigheid van AFM-medewerkers konden instemmen. Bij de behandeling van de desbetreffende toetsingsdossiers in de plenaire Raadvergadering van augustus 2006 is tevens een vertegenwoordiger van de AFM, als waarnemer, aanwezig geweest.

§ 2.5 Vrijstellingsbeleid Raad

In artikel 14 lid 3 van de Verordening op de Periodieke Preventieve Toetsing (VPPT) wordt de Raad de mogelijkheid geboden om richtlijnen uit te vaardigen voor het op grond van bijzondere omstandigheden in een bepaald jaar niet laten doorgaan van een toetsing. Er kunnen zich omstandigheden voordoen waarin het door de Raad niet wenselijk wordt geacht dat een accountantskantoor aan toetsing wordt onderworpen. Een accountantskantoor kan door bepaalde oorzaken tijdelijk niet in de gelegenheid zijn te voldoen aan de normen zoals bedoeld in artikel 3 VPPT, het bevindt zich bijvoorbeeld in een opstart- of afbouwfase, het is (als partij) minder dan een jaar geleden betrokken in een fusieproces, of het kantoor is minder dan een jaar geleden geconfronteerd met de verbreking van de samenwerking met een aanzienlijk deel van de bij dat kantoor werkzame accountants. In deze situaties beoordeelt de Raad of, gelet op de specifieke situatie bij het betreffende kantoor en de noodzakelijke inspanning die een toetsing voor het onderhavige accountantskantoor met zich brengt, het gerechtvaardigd is dat het desbetreffende kantoor tijdelijk wordt vrijgesteld van toetsing. Het kantoor dient hiertoe een schriftelijk gemotiveerd verzoek in te dienen, voorzien van deugdelijke bewijsstukken.

Om administratieve redenen heeft de Raad besloten om met ingang van 1 januari 2006 de criteria voor het indienen van een vrijstellingsverzoek op onderdelen aan te scherpen. Kantoren die op basis van fusie een beroep wilden doen op een (tijdelijke) vrijstelling van een toetsing, kwamen hiervoor uitsluitend in aanmerking, indien het om een fusie van accountantskantoren van vergelijkbare omvang en gelijke werkzaamheden ging. Verder diende een kantoor dat voor een (tijdelijke) vrijstelling in aanmerking wenste te komen:

- een beschrijving te geven van de op dat moment geldende situatie (opbouw, afbouw, fusie, splitsing) en die tegen het einde van het lopende kalenderjaar;
- een beschrijving te geven van de staat die het kantoor binnen 12 maanden na het moment van vrijstellingsverzoek wil bereiken;
- documentatie over te leggen van het traject waarin het kantoor verkeerde en op korte termijn zou verkeren;
- brieven van derden over te leggen, dan wel overige stukken die het verzoek kunnen ondersteunen, indien geen overeenkomst, akte e.d. konden worden overgelegd.

In het verslagjaar zijn 126 van de in totaal 486 door de Raad voor toetsing geselecteerde kantoren (26%), op grond van bijzondere omstandigheden, een (tijdelijke) vrijstelling van toetsing verleend. De vrijstelling op grond van bijzondere omstandigheden wordt verleend voor een beperkte termijn (ten hoogste een kalenderjaar). Indien de specifieke omstandigheden dit rechtvaardigden, is de Raad er in bepaalde situaties toe overgegaan die termijn eenmalig met een kalenderjaar te verlengen.

§ 2.6 Accreditatie

Algemeen

Het komt regelmatig voor dat bij accountantskantoren, naast Accountants-Administratieconsulenten, ook registeraccountants werkzaam zijn. Formeel zou dit betekenen dat deze accountantskantoren door zowel de Raad (voor zover het de AA's betreft) als het College Toetsing Kwaliteit (CTK), het toetsingsorgaan van het NIVRA (voor zover het de RA's betreft), zou moeten worden getoetst. Om deze accountantskantoren de (financiële en organisatorische) last van een dubbele toetsing te besparen, is in 2004 onderzoek verricht naar de gelijkwaardigheid van de door beide instanties gehanteerde toetsingssystemen. Krachtens artikel 15 VPPT kan de Raad namelijk een stelsel van kwaliteitsbeheersing, dat hij tenminste gelijkwaardig acht aan zijn eigen stelsel, accrediteren. Op grond van dit onderzoek is in 2004 geconcludeerd dat, met enige aanpassingen, beide systemen als gelijkwaardig kunnen worden beschouwd, zodat accreditatie van de wederzijdse toetsingssystemen kon plaatsvinden. Hangende een nog nader uit te voeren onderzoek naar de werking van de gehanteerde systemen van kwaliteitsbeheersing, is de accreditatie voor het jaar 2006 voorlopig als verlengd beschouwd.

In de accreditatie is een aantal afspraken vastgelegd betreffende de verdeling van de voor toetsing geselecteerde "gemengde" accountantskantoren tussen beide toetsinstanties. De verdeelsleutel is in beginsel gebaseerd op een meerderheid van AA's of RA's bij een te toetsen kantoor. Wanneer een kantoor in meerderheid uit AA's bestaat, zal de toetsing worden uitgevoerd door de Raad. Bij een gelijk aantal AA's en RA's wordt gekeken naar de eigendomsverhouding. De te verrichten toetsingswerkzaamheden ten aanzien van de restcategorie worden in onderling overleg tussen de Raad en het CTK verdeeld. Op deze manier wordt bewerkstelligd dat een "gemengd" kantoor slechts door een toetsingsinstantie wordt bezocht. De Raad kan zich als gevolg van de accreditatie beperken tot het beoordelen van de opzet en werking van het door het CTK gehanteerde systeem van kwaliteitsbeheersing.

In het verslagjaar 2003 heeft de vereniging Samenwerkende Registeraccountants en Accountants-Administratieconsulenten (SRA) bij de Raad een verzoek tot accreditatie ingediend dat in dat jaar met een positieve beslissing is afgewikkeld. Deze accreditatie, die in beginsel is toegekend voor de duur van drie jaren, is in 2006 (met ingang van 1 januari 2007) met drie jaren door de Raad verlengd. In het kader van de accreditatie van de SRA zijn afspraken gemaakt voor beoordeling van de werking van het door de SRA gehanteerde systeem.

Gevolgen van de accreditatie

In het kader van eerder gemaakte harmoniserende afspraken tussen de Raad en het CTK heeft de Algemene Ledenvergadering van de NOvAA de aangepaste Verordening op de Periodieke Preventieve Toetsing aangenomen en ingestemd met het per 1 januari 2006 invoeren van een toetsingsfrequentie van eenmaal in de twee jaar voor accountantskantoren die organisaties van openbaar belang als cliënt hebben, een toetsingsfrequentie van eenmaal in de vier jaar voor accountantskantoren die andere cliënten hebben die een controleopdracht hebben verstrekt en een (onveranderde) toetsingsfrequentie van zes jaar voor alle overige accountantskantoren. De Raad heeft daarbij in het verslagjaar een "monitoringsysteem" ontwikkeld dat naar zijn verwachting zal worden ingevoerd in 2007. De ontwikkeling van dit geautomatiseerde systeem heeft vertraging opgelopen door zowel organisatorische als financiële beletselen. Zodra dit systeem is ingevoerd dan dienen accountants(kantoren) jaarlijks, bij voorkeur via de website van de Raad, een monitoringlijst in te vullen, waardoor de database van de Raad wordt voorzien van gegevens die in het bijzonder voor het bepalen van de toetsingsfrequentie en de samenstelling van het toetsingsteam van belang zijn (artikel 7 lid 1 VPPT).

Voorts is in de aangepaste Verordening op de Periodieke Preventieve Toetsing (in werking vanaf 1 januari 2006) een bepaling opgenomen die, bij een onvoldoende eindoordeel, een getoetst accountantskantoor verplicht een door de Raad goed te keuren verbeterplan aan de Raad voor te leggen binnen een door de Raad te stellen termijn. Het verbeterplan dient te zijn gebaseerd op de aanbevelingen en aanwijzingen die de Raad in zijn eindoordeel heeft gegeven dan wel zijn overgenomen van het toetsingsteam.

In het verslagjaar kwamen 70 van de in totaal 486 door de Raad voor toetsing geselecteerde kantoren (14%) niet voor toetsing in aanmerking, omdat deze waren aangesloten bij een koepelorganisatie die door de Raad is geaccrediteerd.

§ 2.7 Opzet van het stelsel van de toetsingen

Algemeen

Een accountantskantoor dient te beschikken over een stelsel van kwaliteitsbeheersing dat voldoet aan de hiervoor genoemde algemeen aanvaarde normen voor de beroepsuitoefening. De toetsing houdt een onderzoek in, waarbij wordt nagegaan of het interne stelsel van kwaliteitsbeheersing in opzet en werking voldoet aan de meergenoemde normen (zie o.a. §2.1). De toetsing wordt uitgevoerd aan de hand van door de Raad vastgestelde toetsingsprogramma's. Deze toetsingsprogramma's zijn door de Raad, via het voor alle Accountants-Administratieconsulenten toegankelijke (besloten) deel van zijn website, bekend gemaakt. De Raad stelt ten behoeve van elke toetsing een toetsingsteam (bestaande uit minimaal 2 AA's) samen, dat de toetsing ter hand neemt. De Raad geeft minimaal zes weken van tevoren aan een kantoor te kennen, dat bij het kantoor een toetsing zal plaatshebben. Van de kantoren wordt verwacht, dat alle voor de toetsing relevante gegevens aan het toetsingsteam ter beschikking worden gesteld (artikel 8 VRvT). Na afloop van de toetsing neemt het toetsingsteam in een eindbespreking de waarnemingen door met (vertegenwoordigers van) het accountantskantoor. Op basis van de eindbespreking stelt het toetsingsteam een toetsingsverslag samen, evenals een gemotiveerd voorstel voor een door de Raad te vellen eindoordeel. Dit toetsingsverslag wordt voorgelegd aan het getoetste kantoor dat in de gelegenheid wordt gesteld een schriftelijk commentaar op het toetsingsverslag aan de Raad te zenden. Op basis van het advies van de toetsers, de eventuele reactie van het getoetste kantoor en de (inhoudelijke) reactie hierop van de toetsers vormt de Raad zich een eindoordeel. De periodieke preventieve toetsingen kunnen leiden tot tweeërlei soorten eindoordeelen voor de getoetste kantoren. Het interne stelsel van kwaliteitsbeheersing voldoet of het interne stelsel van kwaliteitsbeheersing voldoet niet (artikel 11 lid 4 sub a en b VPPT). Wanneer het interne stelsel van kwaliteitsbeheersing niet voldoet, stelt de Raad een termijn (van doorgaans 2 jaar) waarbinnen het stelsel van kwaliteitsbeheersing door het betreffende kantoor dient te worden aangepast, alsmede een termijn voor indiening en implementatie van een verbeterplan gebaseerd op de door de Raad overgenomen en/of gedane concrete aanbevelingen en aanwijzingen ter verbetering van het interne stelsel van kwaliteitsbeheersing (artikel 11 lid 5 VPPT).

Opzet toetsingen

Het uitvoeren van een toetsing komt neer op het vergelijken van de overgelegde documentatie met de door de beroepsorganisaties gestelde normen en overige wet- en regelgeving. De bevindingen van de toetsers dienen gebaseerd te zijn op de vast te stellen feiten en dus niet op goede voornemens voor de (nabije) toekomst. Deze bevindingen worden vastgelegd in het toetsingsverslag, dat de basis vormt voor het advies van de toetsers inzake het eindoordeel van de Raad. Het behoeft geen betoog dat, een dergelijke voor het getoetste accountantskantoor belangrijke oordeelsvorming uiterst zorgvuldig tot stand dient te komen en daarom op een eenduidige wijze aan het papier moet worden toevertrouwd. De Raad staat om die reden steeds uitvoerig stil bij de overwegingen die de toetsers bij het advies voor een eindoordeel hebben laten meewegen en besteedt in zijn eindoordeel bijzondere aandacht aan de motivering van zijn oordeel.

Organisatie

De Raad heeft ook het afgelopen jaar weer kunnen steunen op de beschikbaarheid van een groot aantal toetsers. Het is met name dankzij de bereidwillige medewerking van deze toetsers dat de Raad de geplande toetsingen heeft kunnen afwickelen. Het toegenomen aantal toetsingen en in sommige gevallen ook de toegenomen omvang daarvan, alsmede de daarmee samenhangende logistieke vraagstukken hebben ook zijn invloed gehad op de werkzaamheden en de tijdsbesteding van het secretariaat van de Raad.

Het secretariaat heeft in de eerste maanden van het verslagjaar veel tijd besteed aan het aantrekken en opleiden van toetsers. Het secretariaat heeft meerdere toetserscursussen, evenals de jaarlijkse Toetsersbijeenkomst, georganiseerd en hieraan inhoudelijk bijgedragen. Daarbij is in het eerste kwartaal het overgrote deel van de tijd besteed aan de afwikkeling van vrijstellingsverzoeken, verzoeken om uitstel en/of anderszins (406 dossiers). De hoofdactiviteit van het secretariaat betrof het inplannen en doen uitvoeren van de versnelde en de reguliere periodieke preventieve toetsingen, alsmede van de hertoetsingen (229 dossiers). Nieuw ten opzichte van voorgaande jaren was de introductie van het verbetertraject (krachtens artikel 11 lid 5 VPPT). De behandeling en afwikkeling van de door kantoren, waarvan het interne stelsel van kwaliteitsbeheersing als onvoldoende was getoetst, ingediende verbeterplannen, leidde tot een uitbreiding en verzwaring van de administratieve taken van het secretariaat (zie Bijlage II). Tevens is de helpdesk voor toetsers in het verslagjaar (geheel) bij het secretariaat ondergebracht. Verder heeft het secretariaat de Raad op een tal van terreinen ondersteuning geboden. Daarbij is zij op vakinhoudelijk gebied door deskundigen geadviseerd.

De Raad verwacht dat het jaarlijks uit te voeren aantal toetsingen de komende jaren, onder meer als gevolg van de hertoetsingen, nog verder zal groeien. Mede als gevolg hiervan (en de juridische vervolgstappen) zal het secretariaat worden uitgebreid en zal ook de geautomatiseerde ondersteuning van de werkprocessen moeten verbeteren.

§ 2.8 Ontwikkelingen

Inwerkingtreding Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta)

Op 1 oktober 2006 is de Wta in werking getreden. De Wta heeft aanzienlijke veranderingen voor accountantsorganisaties - en de bij hen werkzame of aan haar verbonden accountants - die wettelijke controles verrichten meegebracht. In de eerste plaats brengt de Wta een wettelijke verplichting om te voldoen aan normen zoals die in de Wta en het Besluit toezicht accountantsorganisaties (Bta) zijn vastgelegd. Zowel de Raad, als het CTK en de SRA zijn als inspecties opgenomen in deze wet. De inspecties hebben medio 2006 een werkgroep geformeerd die de gevolgen van de Wta en de Bta voor de opzet en werking van de huidige toetsingsystemen inventariseert en de toetsingsinstrumentaria voor de toetsingen in 2007 hierop aanpast.

De Wta introduceert onafhankelijk extern toezicht dat de AFM houdt op de naleving van de hierin opgenomen normen. Bij de invulling van dit toezicht wordt gekeken of (en zo ja: op welke wijze) de AFM voor zijn toezicht gebruik zal maken van de werkzaamheden van de Raad. Hiertoe staat een tweetal door de AFM ontwikkelde modellen centraal:

- Het signaleringsmodel: doel hiervan is dat de inspecties signalen genereren voor de AFM. De AFM kijkt vervolgens of er sprake is van een overtreding van de Wta. Als gevolg van dit model zal de AFM zelf toetsingen dienen te gaan verrichten.
- Het samenwerkingsmodel: tot het moment van het handhavend optreden worden de activiteiten door de AFM aan de inspecties gedelegeerd. Wordt een overtreding van de Wta geconstateerd, dan dient de inspectie deze aan de AFM te melden. De inspectie neemt in feite in operationeel opzicht de verantwoordelijkheid op zich voor het toezicht conform de Wta.

Het bestuur van de NOvAA is ten tijde van het schrijven van dit verslag nog in overleg met de AFM over het te hanteren model, waarbij de voorkeur van de Raad uitgaat naar het samenwerkingsmodel.

Voor de overige kantoren die geen wettelijke controleopdrachten uitvoeren is er niets veranderd. Deze kantoren blijven door de Raad, dan wel het CTK of de SRA aan toetsing onderworpen.

Inwerkingtreding Wet tuchtrechtspraak accountants (Wtra)

Op grond van artikel 9 van de Verordening op de Raad van Toezicht (VRvT) is de Raad gehouden een toetsingsdossier, waarvan de Raad twee keer heeft geoordeeld dat het interne stelsel van kwaliteitsbeheersing niet voldoet aan de daaraan te stellen eisen, ter beoordeling over te dragen aan de tuchtrechter. Bij de inwerkingtreding van de Wtra zou het tuchtrecht voor accountants worden geregeld conform de Wet tuchtrechtspraak accountants (Wtra) en worden toevertrouwd aan de nieuw op te richten Accountantskamer, onder te brengen bij de Rechtbank Zwolle/Lelystad. Beide wetten zijn evenwel van elkaar losgekoppeld. Tot op heden is de Wtra nog niet in werking getreden en geldt het oude regime van de Raad van Tucht, zoals geregeld in de Wet op de Accountants-Administratieconsulenten (WAA).

Het werkterrein van de Accountantskamer wordt in het wetsvoorstel Wtra beperkt tot de "assurance" activiteiten van de accountant (domein c.q. werkzaamheden A, B en C)¹. Een belangrijk deel van wat onder het "verouderde" tuchtrechtspraak valt (domein "D": geen assurance werkzaamheden) wordt hierbij ondergebracht bij een nieuwe klachtencommissie die zal worden ingesteld door het bestuur van de NOvAA. Het klachtrecht geldt met name voor samenstellingsactiviteiten.

Op 3 oktober 2006 hebben de Tweede Kamerleden Van Egerschot en Douma het amendement "Nieuwe regels inzake tuchtrechtspraak ten aanzien van accountants (Wtra)²" ingediend. Dit amendement heeft tot doel recht te doen aan de wens dat alle werkzaamheden die accountants verrichten aan de tuchtrechter kunnen worden voorgelegd. Dit tuchtrecht dient tot sancties te kunnen leiden, beroep moet mogelijk zijn en de procedure dient onafhankelijk te zijn van de voorzitters van de beroepsorganisaties. Het in het wetsvoorstel geregelde klachtrecht blijkt die mogelijkheden niet te hebben. Het amendement beoogt naast het tuchtrecht van de Accountantskamer (domein A, B en C) het geldende tuchtrecht te behouden voor de klachten met betrekking tot AA's en RA's betreffende onderwerpen die niet vallen onder de bevoegdheid van de Accountantskamer (domein D). Momenteel valt een zeer belangrijk deel van de huidige tuchtklachten binnen domein D.

Het tuchtrecht geeft, in tegenstelling tot het klachtrecht, de mogelijkheid tot het rechtstreeks opleggen van sancties c.q. maatregelen³ aan de betrokken AA's of RA's. Het tuchtrecht functioneert onafhankelijk van de beroepsgroep en geeft in tegenstelling tot het klachtrecht een beroepsmogelijkheid aan de betrokken accountant en klager.

---

¹ De accountantskamer heeft in drie gevallen rechtsmacht:

- bij klachten over de beoordeling van een financiële verantwoording, over het verrichten van een vrijwillige controle, en over werkzaamheden waarvoor inschakeling van een accountant bij wet is voorgeschreven;
- na veroordeling van een accountant voor een strafbaar feit dat raakt aan de werkzaamheden die een accountant verricht;
- na behandeling van een klacht door de klachtencommissie, mits de klacht betrekking heeft op: een inbreuk op een verordening van het NIVRA of de NOvAA, of een zo ernstig handelen van de accountant dat het vertrouwen dat in het maatschappelijk verkeer aan de objectiviteit, onafhankelijkheid, integriteit en vakbekwaamheid van het accountantsberoep worden gesteld in ernstige mate wordt geschaad.

² Tweede Kamer, vergaderjaar 2006-2007, 30 397, nr. 11

³ sancties zijn: waarschuwing, berisping, schorsing en doorhaling.

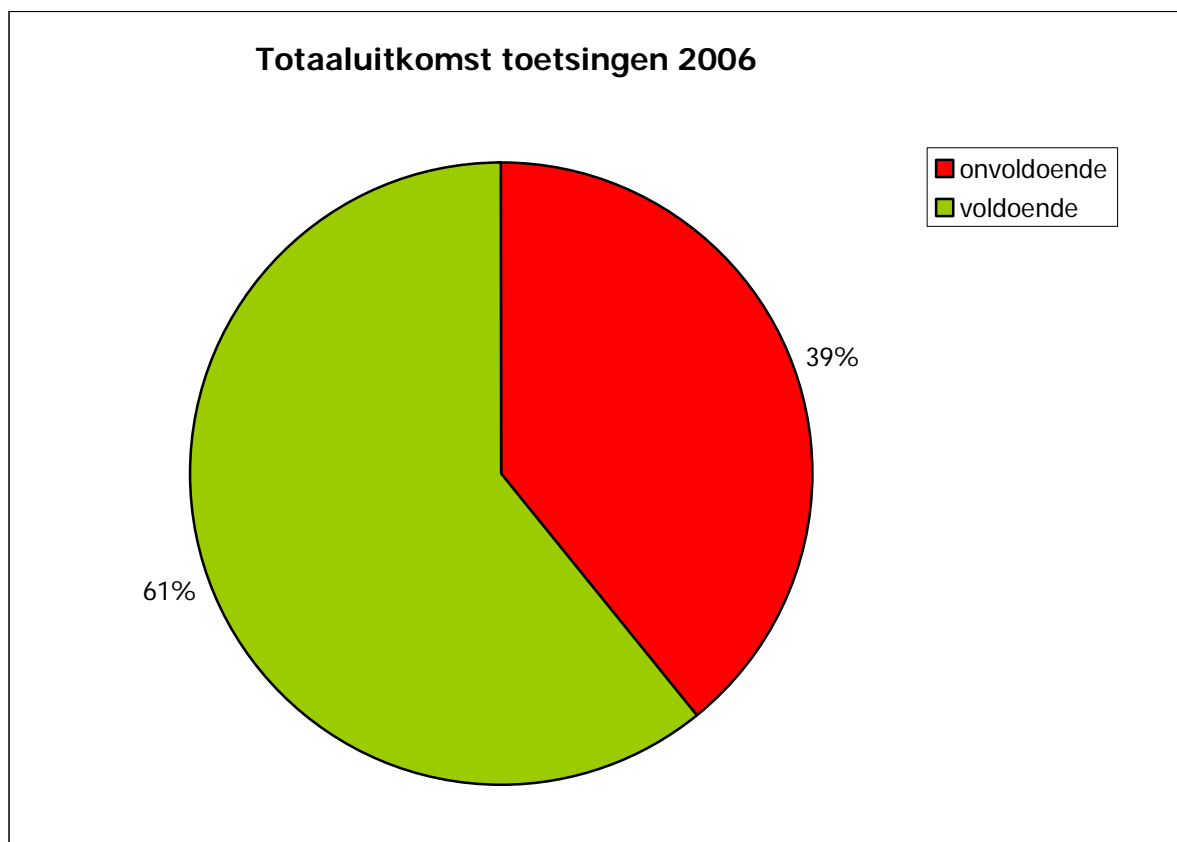
§ 2.9 Uitkomsten toetsingen 2006

Algemeen

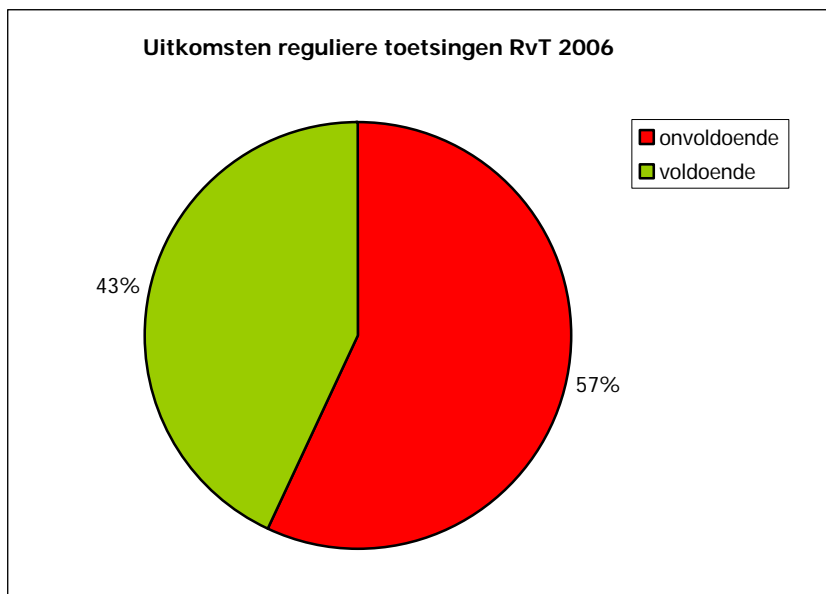
Het accountantsberoep staat bekend als een beroep van deskundigheid en betrouwbaarheid. Accountants hebben een langdurige en brede opleiding achter de rug, waardoor zij goed zijn voorbereid op hun maatschappelijke taak. Gebruikers van accountantsdiensten moeten kunnen afgaan op de uitkomsten van het werk van de accountant. Zij baseren hun beslissingen mede op het oordeel dat de accountant heeft afgegeven bij financiële verantwoordingen. De Raad heeft tijdens zijn toetsingen geen aanwijzingen kunnen vinden voor een systematisch voorkomende misstand in het accountantsberoep. Bij 61% van de in 2006 door de Raad en de geaccrediteerde koepelorganisaties gezamenlijk onderzochte situaties is men tot het oordeel gekomen dat het interne stelsel van kwaliteitsbeheersing voldoet aan de daaraan te stellen eisen. Bij 39% van de getoetste accountantskantoren was de aangetroffen situatie van een dusdanige aard dat tot het oordeel "voldoet niet" moest worden gekomen.

Gezien de politieke en maatschappelijke ontwikkelingen wordt de aandacht van de Raad vooral op de geconstateerde feiten gelegd in relatie tot de daarvoor geldende normen en de daaraan vooraf door de Raad toegekende gewichten. Slechts de geconstateerde feitelijke toestand, en niet de goede voornemens, is van doorslaggevende aard voor de beoordeling van het interne stelsel van kwaliteitsbeheersing van het getoetste kantoor ten tijde van de toetsing.

In grafiek 1 worden de uitkomsten weergegeven van het totaal van de in 2006 door de Raad en de geaccrediteerde koepelorganisaties gezamenlijk uitgesproken toetsingsoordelen ter zake van het kwaliteitsbeheersingssysteem van accountantskantoren waar Accountants-Administratieconsulenten werkzaam zijn.

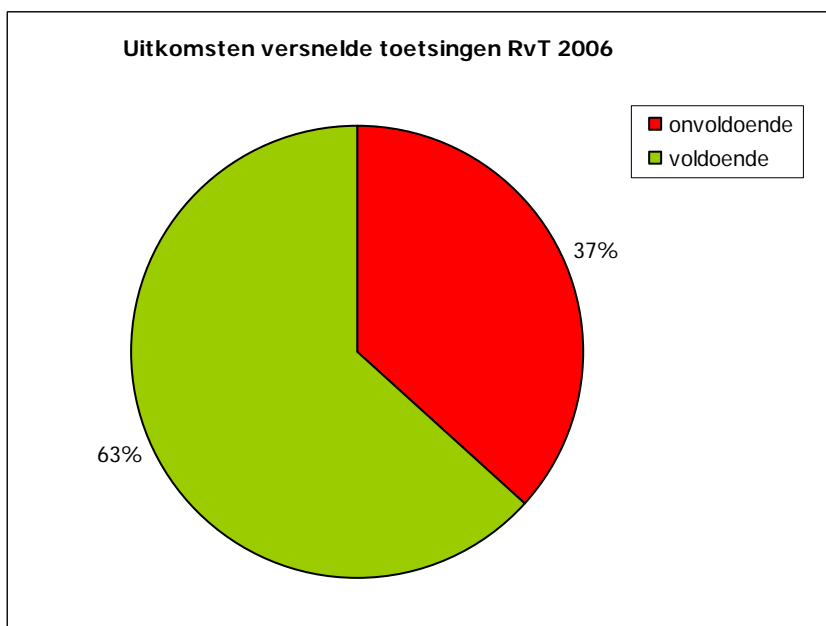
Grafiek 1. Totaaluitkomsten van de toetsingen 2006 (Raad, CTK en SRA tezamen)

Grafiek 2. Uitkomsten van de reguliere periodieke preventieve toetsingen RvT 2006

In de grafiek hiernaast worden de uitkomsten weergegeven van het totaal van de door de Raad van Toezicht in 2006 uitgesproken toetsingsoordelen ter zake van het kwaliteitsbeheersingsstelsel van accountantskantoren waar AA's werkzaam zijn.

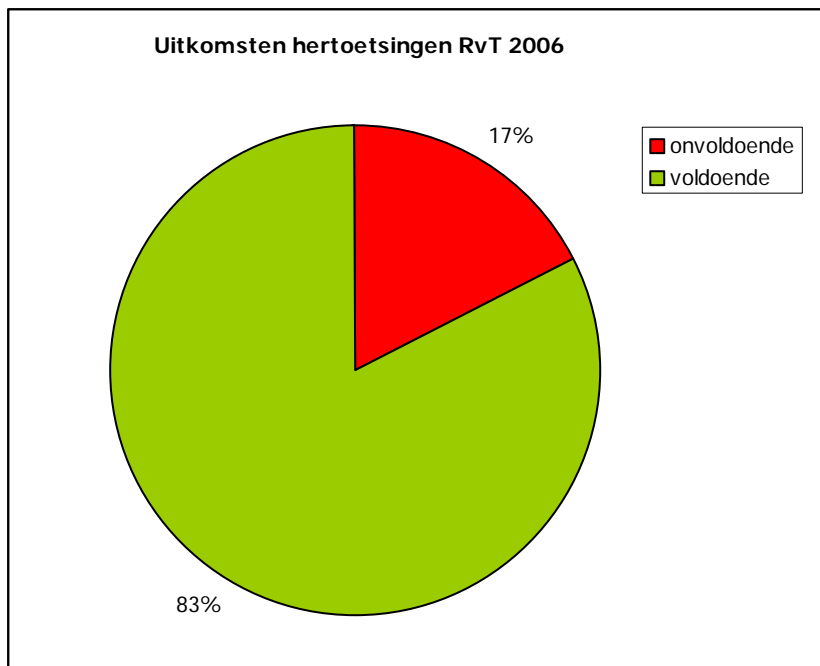
Bij 43% van onderzochte situaties is de Raad tot het oordeel gekomen dat het interne stelsel van kwaliteitsbeheersing voldoet aan de daaraan te stellen eisen. Bij 57% van de getoetste accountantskantoren was de aangetroffen situatie van een dussdanige aard dat tot het oordeel "voldoet niet" moest worden gekomen.

Grafiek 3. Uitkomsten versnelde periodieke preventieve toetsingen RvT 2006

In de grafiek hiernaast worden de uitkomsten weergegeven van de door de Raad in 2006 uitgevoerde versnelde periodieke preventieve toetsingen.

Bij 63% van onderzochte situaties is de Raad tot het oordeel gekomen dat het interne stelsel van kwaliteitsbeheersing voldoet aan de daaraan te stellen eisen. Bij 37% van de versneld getoetste accountantskantoren was de aangetroffen situatie van een dussdanige aard dat tot het oordeel "voldoet niet" moest worden gekomen.

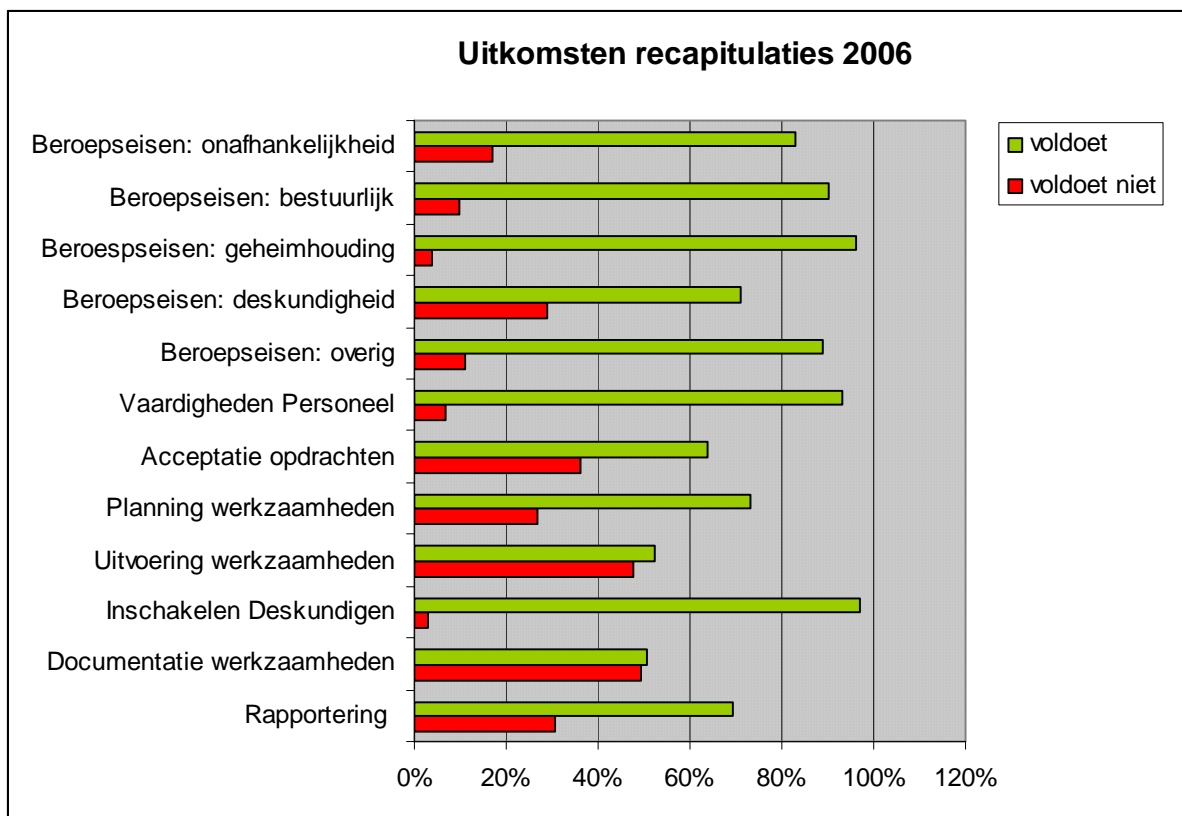
Grafiek 4. Uitkomsten Hertoetsingen RvT 2006

Wat uit de grafiek hiernaast kan worden afgeleid, is dat de getoetste AA-kantoren hebben geïnvesteerd in het stelsel van kwaliteitsbeheersing en extra inspanningen hebben geleverd als het gaat om kwaliteitsbeleid. In het verslagjaar is er een duidelijke verbetering in de uitkomsten van de hertoetsingen ten opzichte van de uitkomsten van de reguliere toetsingen te constateren. Bij 83% van de hertoetsingen is de Raad tot het oordeel gekomen dat het kwaliteitsbeheersingssysteem voldoet aan de daaraan te stellen eisen. De toetsingen van de Raad hebben wat dat betreft vruchten afgeworpen. Dit erkent ook een aantal van de hertoetste kantoren. Zij hebben aangegeven de toetsingen als positief te hebben ervaren en hebben de eerder gedane aanbevelingen ter harte genomen en in de praktijk gebracht.

De analyse

De Raad heeft in het afgelopen verslagjaar wederom kunnen constateren dat Accountants-Administratieconsulenten hun beroep met zeer veel toewijding uitoefenen. Kwaliteit staat daarbij hoog in het vaandel. Helaas moest er in 2006 ook worden geconstateerd dat een deel van de beroepsgroep, om de meest uiteenlopende redenen een aantal in het kader van de kwaliteitsbeheersing door de Raad van belang geachte aspecten minder aandacht heeft gegeven.

In grafiek 5 zijn de bevindingen van de Raad, uitgesplitst naar de onderscheiden onderdelen van de toetsing, in beeld gebracht. Toetsers rapporteren hun bevindingen aan de Raad namelijk naar acht te onderscheiden onderdelen: beroepseisen (onderverdeeld in vijf subcategorieën), vaardigheden van het personeel, acceptatie van opdrachten, planning van de werkzaamheden, uitvoering van de werkzaamheden, het inschakelen van deskundigen, documentatie van de werkzaamheden, alsmede rapportering. Ten aanzien van elk van deze onderdelen dienen de toetsers tot een (sub)oordeel te komen. Op basis van deze acht (sub)oordelen komen de toetsers vervolgens tot een voorstel aan de Raad voor een eindoordeel. Volledigheidshalve wordt opgemerkt dat, indien op één der onderdelen van de toetsing tot het oordeel "voldoet niet" is gekomen, dit nog niet automatisch tot het voorstel hoeft te leiden om ook over de toetsing als geheel dit oordeel uit te spreken. De mate waarin niet aan bepaalde normen wordt voldaan, speelt daarbij mede een rol.

Grafiek 5. Bevindingen van de Raad t.a.v. van de onderscheiden onderdelen van de toetsingen.

Met name ten aanzien van de (overigens nauw met elkaar samenhangende) onderdelen "uitvoering van de werkzaamheden" en "documentatie van de werkzaamheden" blijken AA's relatief vaker dan ten aanzien van de overige aspecten van de toetsing, achter te blijven bij hetgeen van hen verwacht zou mogen worden. Het in een werkprogramma, voorafgaand door de AA goedgekeurd, bijhouden van de verrichte werkzaamheden, alsmede het in het dossier vastleggen van de feitelijke bevindingen naar aanleiding van die werkzaamheden, schiet er in de praktijk, wellicht onder de druk van de dagelijkse werkzaamheden, regelmatig bij in. Ook de toegankelijkheid van de dossiers, alsmede het aantal en de inhoud van de in de dossiers opgenomen specificaties voldeden in een (te) groot aantal gevallen niet aan de daartoe door de beroepsgroep gestelde normen. Hierdoor is het voor de Raad, maar ook voor degene die als waarnemer voor de desbetreffende AA zou moeten invallen, niet of nauwelijks mogelijk zich een goed beeld te vormen van de aan een jaarrekening ten grondslag liggende feiten en van de deugdelijke grondslag van de bij die jaarrekening afgegeven verklaring.

Het is in het verslagjaar wederom voorgekomen dat de Raad schendingen constateerde van de tot het fundament van het accountantsberoep gerekende normen (te denken valt hierbij aan de beroepseisen van onafhankelijkheid, deskundigheid en geheimhouding). Situaties waarin werd samengewerkt in een omgeving waarin de organisatie niet voldeed aan de eisen die daaraan door de beroepsgroep worden gesteld (zeggenschapsverhouding, het hebben van een beroepsaansprakelijkheidsverzekering en een waarnemingsovereenkomst), werden daarbij door de Raad aangetroffen. Deze situaties werden overigens, op aandringen van de Raad, relatief snel aangepast aan de daartoe gestelde regels. In het verslagjaar bleek een aantal accountants niet volledig aan de verplichting tot permanente educatie te hebben voldaan. Voor zover het stelsel van interne kwaliteitsbeheersing van het desbetreffende kantoor als onvoldoende werd beoordeeld, zal bij de aangekondigde hertoetsing worden nagegaan of de achterstand in educatie in voldoende mate is ingelopen.

De tekortkomingen in de categorie "rapportering" hadden voornamelijk betrekking op tekstuele afwijkingen van de voorbeeldteksten zoals die door het openbaar lichaam NOvAA zijn vastgesteld.

Start tuchtprocedures

De Raad hanteert als uitgangspunt dat hij de overtreding van bepaalde, voor het functioneren van het accountantsberoep als fundamenteel beschouwde, normen bij zijn oordeelsvorming over de kwaliteit van het interne stelsel van kwaliteitsbeheersing zwaar meeweegt. Gedurende het verslagjaar ging het hierbij met name om overtreding van de regels op het gebied van de eer van de stand (artikel 5 van de Gedrags- en Beroepsregels voor AA's; verder afgekort: GBAA), onpartijdigheid (artikel 9 GBAA), geheimhouding (artikel 10 GBAA), deskundigheid en deugdelijke grondslag (artikel 11 GBAA), en onafhankelijkheid (artikel 24 GBAA). Daarbij lette de Raad tevens op het naleven van de beroepseisen door het kantoor (geoorloofde samenwerkingsverbanden; artikel 26 GBAA) en op de juiste uitvoering en documentatie van de werkzaamheden, hetgeen niet wil zeggen dat de overige bevindingen van de toetsing van minder belang waren. Het geheel van de bevindingen moet het beeld van een goed georganiseerde kantoororganisatie opleveren, die ook in de uitvoering van de werkzaamheden de toets der kritiek kon doorstaan. In twee gevallen is de Raad op basis van overtreding van een of meerdere van de hiervoor genoemde uitgangspunten en/of weigering van medewerking aan de toetsing (artikel 3 lid 3 VPPT) gestart met de voorbereiding van het aanhangig maken van een tuchtprocedure.

Verder heeft de Raad in het verslagjaar op basis van artikel 12 VPPT voor het eerst hertoetsingen uitgevoerd. Wanneer de Raad naar aanleiding van het hertoetsingsdossier moet concluderen dat het interne kwaliteitsstelsel van het getoetste AA-kantoor wederom niet voldoet aan de gestelde normen, is hij, krachtens artikel 9 VRvT, gehouden om zijn bevindingen in de vorm van een klacht ter kennis van de tuchtrechter te brengen. In het verslagjaar werd in een geval een klacht ingediend.

De Raad heeft verder een beperkt aantal gevallen, waarin accountantskantoren in opspraak kwamen, in beschouwing genomen, maar heeft in deze geconcludeerd dat nader onderzoek door de Raad niet nodig was, omdat er geen eindverantwoordelijke Accountant-Administratieconsulent bij betrokken was.

Uitspraken College van Beroep voor het bedrijfsleven

De Raad van Tucht heeft op 28 juni 2005 uitspraak gedaan in een door de Raad van Toezicht aanhangig gemaakte tuchtprocedure. Het betrof een situatie waarin een Accountant-Administratieconsulent geen medewerking wenste te verlenen aan een door de Raad van Toezicht voor het jaar 2004 geplande toetsing van zijn kantoor. Een door de AA ingediend verzoek tot tijdelijke vrijstelling van de toetsing werd door de Raad van Toezicht gemotiveerd afgewezen. Door de Raad gedane voorstellen voor een toetsingsdatum werden door de AA herhaaldelijk afgewezen. Aangezien ook een onderhoud tussen de Raad en de betrokken AA geen verandering in de houding van de AA tot gevolg had, heeft de Raad de situatie aan de tuchtrechter voorgelegd. Deze oordeelde dat de AA door zijn opstelling "een goede uitvoering heeft gefrustreerd van de verordeningen van de beroepsorganisatie waarvan hij zelf verkiest lid te zijn". De Raad van Tucht heeft dientengevolge de door de Raad van Toezicht ingediende klacht gegrond verklaard, zulks met oplegging van een schorsing voor de duur van maximaal zes maanden. De Raad van Tucht heeft besloten dat effectief geen maatregel zal worden opgelegd wanneer de betreffende AA alsnog de vereiste medewerking aan de toetsing zou verlenen voordat de beslissing onherroepelijk werd of de AA in beroep zou gaan. De AA heeft, binnen de termijn van 2 maanden, beroep bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven (CBb) ingesteld, waardoor de schorsing is opgeschort.

In mei 2006 heeft het CBb in dit beroep uitspraak gedaan ten gunste van de Raad. Het CBb heeft geoordeeld dat de beslissingen van de Raad, onder meer met betrekking tot vrijstellings- en uitstelverzoeken, zijn aan te merken als besluiten in de zin van artikel 1:3 Awb en dat de betreffende AA, al was het maar om duidelijkheid te krijgen of tegen het besluit bezwaar kon worden gemaakt, een bezwaarschrift had moeten indienen. Aangezien de AA dit in casu heeft nagelaten, zijn de beslissingen van de Raad in rechte onaantastbaar geworden. Voorts heeft het CBb bevestigd dat wanneer de Raad, door middel van een a-selecte toetsingsselectie, een AA aan toetsing onderwerpt, het hierbij gaat om de uitoefening van algemeen toezicht. Het verweer van de AA aangaande het nemo teneturbeginsel (niet behoeven meewerken aan eigen veroordeling) heeft, volgens het CBb, niet tot doel een AA de mogelijkheid te bieden om zich aan de verplichte medewerking aan toetsing te onttrekken. Evenmin is er in een dergelijk geval sprake van een situatie waarin een AA in zekere zin wordt gedwongen mee te werken aan zijn eigen veroordeling. Er dient, volgens het CBb, een onderscheid te worden gemaakt tussen de periodieke preventieve toetsingsprocedure en een eventueel daaropvolgende tuchtprocedure. Daarnaast is het CBb van oordeel dat er geen sprake is van inmenging in het recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer, aangezien de Raad niet beschikt over de bevoegdheid om het kantoor van een AA binnen te treden en het aldaar inzien van bescheiden af te dwingen. Het CBb heeft ten slotte geconcludeerd dat het handelen van de betreffende AA een ernstig verwijt oplevert. Het feit dat de AA verplicht lid van de NOVAA is om als AA op te kunnen treden doet daaraan, volgens het CBb, niet af.

In september 2006 deed het CBb uitspraak in een tweede procedure tussen de Raad en een getoetst kantoor. Op grond van deze uitspraak is komen vast te staan dat de Raad geen bestuursorgaan in de zin van de Algemene wet bestuursrecht is en dat hij, zonder mandaat van het bestuur van de NOVAA, niet zelfstandig besluiten kan nemen en voorts, dat er geen wettelijke basis is op grond waarvan de Raad, naar aanleiding van een uitgevoerde toetsing, afzonderlijke bedragen in rekening kan brengen (zie ook §1.3).

Hoofdstuk 3. Overige werkzaamheden van de Raad

§ 3.1 Communicatie

De Raad acht een goed contact met alle op het speelveld van kwaliteitsbeheersing door en voor accountants actieve spelers van groot belang. Ook in het verslagjaar heeft de Raad zich ervoor ingespannen om met de desbetreffende organisaties van gedachten te wisselen over het toezicht op de kwaliteitsbeheersing bij accountantskantoren. Deze communicatie verliep daarbij voor een deel "generiek" (gericht op een of meerdere doelgroepen als geheel) en voor een deel "specifiek" (gericht op een specifieke organisatie). Voor de specifiek op een bepaalde organisatie gerichte communicatie verwijzen wij naar paragraaf 3.3.

De Raad heeft het afgelopen verslagjaar wederom dankbaar gebruik gemaakt van de mogelijkheid om via het huisorgaan van de NOvAA, het maandblad Accountant Adviseur, AA's te informeren over de het verloop van de toetsingen 2005 en zijn bevindingen die daaruit zijn voortgevloeid.

Voor zijn communicatie heeft de Raad in het verslagjaar ook gebruik gemaakt van elektronische media. Zo konden geïnteresseerden via de website van de Raad (www.rvtbaa.nl) inzicht verkrijgen in de doelstellingen van de Raad en het formele kader waarbinnen de toetsingen zich afspelen. Ook de publicaties van de Raad waren op het voor een ieder toegankelijke deel van de website te raadplegen. AA's konden (op het voor hen toegankelijke besloten deel van deze website) bovendien de meest recente versie van de door de Raad gehanteerde toetsingsdocumenten (afzonderlijk dan wel gebundeld in het Handboek Toetsingen editie 2006) raadplegen en downloaden.

Specifiek voor de doelgroep van de toetsers heeft de Raad, zoals reeds eerder vermeld, in het verslagjaar periodiek een digitale nieuwsbrief uitgebracht. In deze nieuwsbrief die ook via het besloten deel van de website van de Raad kan worden geraadpleegd, is de Raad ingegaan op een aantal voor de toetsers relevante praktische aangelegenheden.

§ 3.2 Overleg met het bestuur van de NOvAA

In het verslagjaar heeft de Raad viermaal met het bestuur van de NOvAA overlegd. In die besprekingen is onder andere ingegaan op de voortgang van de toetsingen, de knelpunten die daarbij optraden, de tarifiering, de ontwikkelingen op het gebied van nieuwe wet- en regelgeving, de interne organisatie en de gevolgen van de uitspraak van het CBb (september 2006). In het bijzonder zijn de ontwikkelingen op het gebied van het wettelijk geregeld toezicht met betrekking tot controleopdrachten naar aanleiding van de invoering van de Wta en de (toekomstige) gevolgen hiervan voor de procedures en de inhoud van de toetsingsprogramma's van de Raad besproken, alsmede het verloop van het overleg van de NOvAA met het Ministerie van Financiën en de Autoriteit Financiële Markten.

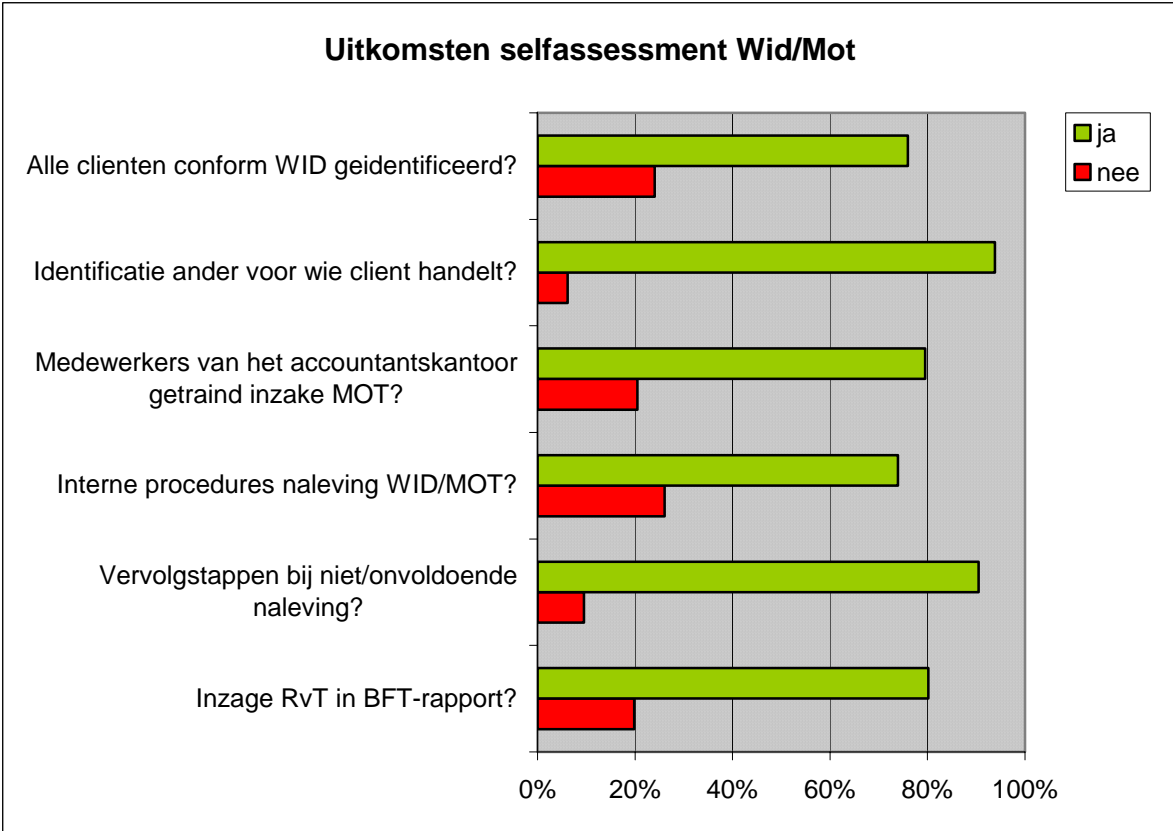
§ 3.3 Overleg met externe instanties

Bureau Financieel Toezicht

Het Bureau Financieel Toezicht (verder: het BFT) is de toezichthouder voor de naleving van de uit de Wet identificatie bij dienstverlening (Wid) en de Wet Melding ongebruikelijke transacties (Mot) voortvloeiende verplichtingen voor advocaten, notarissen, belastingadviseurs, openbare accountants, bedrijfseconomische adviseurs en onafhankelijke juridische adviseurs. De Wid en de Wet Mot vormen beide onderdeel van de zogenoemde anti-witwaswetgeving. De Wid beoogt vastlegging van de identiteit van degene aan wie een (potentiële) dienst wordt geleverd. De Wet Mot beoogt voor eenieder die beroeps- of bedrijfsmatig een aangewezen dienst verleent objectieve en subjectieve criteria te geven die zouden moeten leiden tot een melding bij het Meldpunt ongebruikelijke transacties te Zoetermeer. Bij dit meldpunt wordt voor de ontvangen meldingen nagegaan of nadere acties noodzakelijk zijn.

In het kader van het toezicht dat door het BFT wordt uitgeoefend op openbare accountants, heeft de Raad in 2006 nader overleg gevoerd met (vertegenwoordigers van) het BFT. In dit overleg stonden met name de vragen centraal in hoeverre het BFT voor zijn toezicht op de naleving van de Wid en de Wet Mot door openbare accountants mede zou kunnen steunen op de door de Raad reeds verrichte toetsingswerkzaamheden en in hoeverre (toetsings)gegevens door de Raad aan het BFT konden worden verstrekt. De Raad heeft op basis van juridische onderzoek geconcludeerd dat er geen wettelijke grondslag bestaat op basis waarvan hij (toetsings)gegevens aan het BFT zou kunnen verstrekken. Indien de Raad aan het BFT de gevraagde gegevens zou verstrekken zou hij op basis van de Algemene wet bestuursrecht en de Verordening op de Raad van Toezicht zijn geheimhoudingsplicht schenden, dan wel op basis van de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) mogelijk onrechtmatig handelen. Vooral nog neemt de Raad het standpunt in dat geen (identificeerbare toetsings)gegevens aan het BFT kunnen worden verstrekt. Afgesproken is dat het BFT zich zal wenden tot het NOvAA-bestuur om dit vraagstuk voor te leggen en om te komen tot een (mogelijk praktische) oplossing.

Naar aanleiding van eerder overleg in 2005 had de Raad reeds besloten om, in het kader van het toetsen van de naleving van relevante wet- en regelgeving, in zijn toetsingsprogramma's ook aan de naleving van de hiervoor genoemde twee wetten aandacht te besteden. Aan de Oriënterende vragenlijst zijn derhalve zes vragen ingevoegd welke in de hiernavolgende grafiek staan vermeld. De Raad heeft ook in het verslagjaar niet specifiek onderzoek verricht naar de naleving van de Wid en de Wet Mot, omdat hij dit niet tot een van zijn taken rekent. In grafiek 6 wordt de uitkomst van de door de Raad gestelde vragen 2006 weergegeven. De Raad is zich ervan bewust dat deze uitkomsten voor het BFT ontoereikend zijn voor zijn taakstelling.

Grafiek 6. Uitkomsten selfassessment getoetste AA-kantoren 2006.

Hoofdstuk 4. Samenvatting en vooruitblik

Samenvatting

De taak van de Raad is het uitvoeren van periodieke preventieve toetsingen onafhankelijk van de getoetsten en, indien sprake is van een redelijk vermoeden van niet-naleving van de voor accountants geldende beroepsnormen, het instellen van onderzoeken. De onafhankelijkheid van de Raad wordt gewaarborgd door de samenstelling van de Raad en de wijze waarop de leden van de Raad worden benoemd, alsmede door de vrijheid die de Raad heeft om zijn eigen werkwijze te bepalen. De Raad bestaat in meerderheid uit niet-accountants en voldoet daarmee ook aan de eisen van de nieuwe Europese richtlijn⁴.

In het verslagjaar heeft de Raad viermaal met het bestuur van de NOvAA overlegd. Hierbij werd met name uitgebreid intensief van gedachten gewisseld over de gevolgen van de nieuwe regelgeving (waaronder de Wta) voor de toetsingen.

Op verzoek van het bestuur van de NOvAA heeft de Raad zijn planning 2006 aangepast en AA-kantoren de mogelijkheid geboden om een versnelde toetsing te laten uitvoeren. Een positieve toetsingsuitkomst bood uitzicht op een eenvoudiger (en daardoor kostenbeperkende) afhandeling van de aanvraag voor de Wta-vergunning door de AFM. Doordat slechts een relatief beperkt aantal kantoren gebruik heeft gemaakt van de mogelijkheid tot een versnelde toetsing, heeft de Raad uiteindelijk zijn oorspronkelijke planning voor 2006 alsnog kunnen realiseren. Dit resultaat is mede tot stand gekomen door uitbreiding van de secretariële ondersteuning en de bereidwillige medewerking van de toetsers en accountantskantoren.

De toetsingen zijn in het verslagjaar naar tevredenheid van de Raad verlopen. Uit de toetsingen kwam het beeld naar voren dat bij accountants het onderwerp kwaliteit nog steeds hoog in het vaandel staat. Dat neemt overigens niet weg dat de Raad bij een aantal accountantskantoren tot de conclusie moest komen dat het interne stelsel van kwaliteitsbeheersing niet voldoet aan de daaraan in deze tijd te stellen eisen. Een dergelijke conclusie werd in veel gevallen ingegeven door een ontoereikende documentatie en het hierdoor ontbreken van inzicht in de uitgevoerde werkzaamheden. Er kon in casu geen zekerheid worden verkregen omtrent de vraag of bepaalde noodzakelijk geachte werkzaamheden daadwerkelijk waren uitgevoerd. Het ontbreken van deze documentatie bemoeilijkt, in geval van ontstentenis of belet van de verantwoordelijke accountant, ook de overdracht van het dossier aan een waarnemer. De desbetreffende kantoren is verzocht het interne kwaliteitssysteem op korte termijn aan te passen. De Raad zal deze kantoren binnen afzienbare tijd voor een hertoetsing bezoeken.

Medio 2006 deed het College van Beroep voor het bedrijfsleven uitspraak in een procedure tussen de Raad en een getoetst kantoor. Op grond van deze uitspraak is komen vast te staan dat de Raad geen bestuursorgaan is en dus niet zelfstandig besluiten kan nemen en voorts, dat er geen wettelijke basis is op grond waarvan de Raad, naar aanleiding van een uitgevoerde toetsing, bedragen in rekening kan brengen. Over deze uitspraak is juridisch advies ingewonnen en intensief overleg gevoerd tussen de Raad en het bestuur van de NOvAA. Voor wat betreft het eerste aspect van de uitspraak, de zelfstandig genomen besluiten, heeft het bestuur de door de Raad in het verleden genomen besluiten alsnog bekrachtigd. Bovendien heeft het bestuur aan de Raad mandaat verleend voor de toekomst en zijn ten aanzien van dit aspect voorstellen tot wijziging van de twee relevante verordeningen die op de werkzaamheden van de Raad van Toezicht betrekking hebben, tijdens de Buitengewone Ledenvergadering van 11 december 2006 aangenomen. Voor wat betreft de wettelijke grondslag voor de facturering werd er ultimo verslagjaar nog door het NOvAA-bestuur overlegd met het Ministerie van Financiën over een mogelijke oplossing.

---

⁴ Deze Richtlijn verlangt dat de meerderheid van de leden van een toezichthoudend orgaan bestaat uit personen die gedurende hun zittingsperiode (en de drie daaraan voorafgaande jaren) geen wettelijke controles hebben uitgevoerd en ook geen stemrechten in of een bestuursfunctie of andere functie hebben gehad binnen een accountantskantoor dat wettelijk verplichte controles uitvoert.

Vooruitblik

In verband met het verkrijgen van de door de NOvAA-leden (in 2002) als noodzaak gevoelde onafhankelijkheid van de Raad van Toezicht, zoals destijds met de verordeningen op de Raad en PPT oorspronkelijk is bedoeld, dringt de Raad er met klem op aan om de Minister van Financiën te verzoeken een bepaling in de Wet AA op te nemen waarin de Raad als orgaan van de NOvAA wordt opgenomen. Tot die wijziging van de Wet AA heeft plaatsgevonden zal de Raad op basis van het verleende mandaat functioneren. Het bestuur van de NOvAA is eindverantwoordelijk, maar de Raad treedt inhoudelijk onafhankelijk op.

Op het moment van schrijven van dit verslag was de door de AFM beoogde samenwerkingsvorm met de NOvAA nog niet totstandgekomen. Als gevolg daarvan heeft de Raad tot op heden nog geen enkele voorbereiding kunnen treffen om aan de in de Wta geformuleerde samenwerking van toetsingsinstanties te voldoen.

Zoals tijdens de Buitengewone Ledenvergadering in december 2006 is gebleken bestaat er onder de NOvAA-leden behoefte aan andere regelgeving ten aanzien van de samenstellingspraktijk. Op dit moment wordt door de Commissie Verdiesen, waaraan naast afgevaardigden van de NOvAA eveneens afgevaardigden van het NIVRA, de SRA en de NOVAK deelnemen, gekeken naar de regeldruk en normering ten aanzien van deze praktijk. De conclusies van deze commissie zullen worden meegewogen in de nieuw vast te stellen regelgeving en normering dienaangaande. De Raad zal, in het geval andere regelgeving totstandkomt, waar nodig, aanpassingen doorvoeren in zijn toetsingsprocedure en het toetsingsprogramma samenstellingsopdracht.

Tevens neemt een delegatie van de Raad, tezamen met een delegatie van het CTK en de SRA, deel in een werkgroep die is belast met de ontwikkeling van herziene toetsingsinstrumentarium 2007. De drie partijen streven naar functioneel gelijkwaardige toetsingsprogramma's. De vragenlijst voor wettelijke controleopdrachten dient zo veel mogelijk gelijkwaardig te zijn onder andere met het oog op de (toekomstige) samenwerking met AFM. Er zal meer aandacht worden besteed aan de externe verslaggeving, fiscale aspecten, samenwerking met deskundigen en IT-aspecten. Tot uitgangspunt is gekozen om de vragenlijst, waar mogelijk, te differentiëren naar de omvang en complexiteit van de uitgevoerde opdrachten en de specifieke situatie. Door de werkgroep wordt daarbij in het bijzonder gekeken naar de normering van de vragen.

Bijlage I: Mandaatbesluit

Besluit mandaat, volmacht en machtiging leden Raad van Toezicht Beroepsuitoefening AA's

Het bestuur van de Nederlandse Orde van Accountants- Administratieconsulenten

Gelet op

de Verordening op de Raad van Toezicht Beroepsuitoefening AA (Verordening op grond van artikel 24, eerste lid, van de Wet op de Accountants- Administratieconsulenten, vastgesteld op 31 oktober 2002, Stcrt. 2002, 215);

de Verordening op de Periodieke Preventieve Toetsing (Verordening op grond van artikel 24, eerste lid, van de Wet op de Accountants- Administratieconsulenten, vastgesteld op 31 oktober 2002, Staatscourant 2002, 215, laatstelijk gewijzigd op 12 juni 2006, Staatscourant 2006, 171);

de uitspraak van het College van Beroep voor het bedrijfsleven van 21 september 2006, AWB 05/461; Afdeling 10.1.1 van de Algemene wet bestuursrecht.

Besluit

Artikel 1 Begripsbepalingen

In dit besluit wordt verstaan onder:

NOvAA: de Nederlandse Orde van Accountants- Administratieconsulenten;

Raad van Toezicht: de individuele personen die op grond van artikel 3 lid 1 van de Verordening op de Raad van Toezicht Beroepsuitoefening AA zijn of zullen worden benoemd als lid van de Raad van Toezicht Beroepsuitoefening AA's;

Verordening PPT: de Verordening op de Periodieke Preventieve Toetsing;

Verordening RvT: de Verordening op de Raad van Toezicht Beroepsuitoefening AA.

Artikel 2 Bevoegdheid bestuur

Het bestuur van de NOvAA verstaat dat hij in de gevallen waarin de Verordening PPT aan de Raad van Toezicht bevoegdheden toekent, in de plaats treedt van de Raad van Toezicht en dat het bestuur als enige bevoegd is tot het nemen van besluiten en het verrichten van handelingen als bedoeld in de Verordening PPT.

Artikel 3 Mandaat- en volmachtverlening Raad van Toezicht

Het bestuur verleent aan de Raad van Toezicht mandaat, volmacht en machtiging om onder de naam "Raad van Toezicht Beroepsuitoefening AA's" de volgende bevoegdheden, opgenomen in de Verordening PPT dan wel opgenomen in de Verordening RvT uit te oefenen:

Artikelen 5, 6 lid 1, 7 lid 1 en 2, 8, 9, 10 lid 2 en 5, 11 lid 1, 2 en 4, 14, 15 en 16 Verordening PPT.

Artikelen 8 lid 1, 9, 11 Verordening RvT.

Het mandaat geldt niet voor het beslissen op bezwaren die zijn gericht tegen besluiten die door de Raad van Toezicht zelf in mandaat zijn genomen.

Artikel 4 Bekrchtiging; voor rekening nemen

Het bestuur neemt de op bijlage 1 bij dit Besluit genoemde beslissingen van de Raad van Toezicht AA's, die een eendoordeel als bedoeld in artikel 11 lid 2 Verordening PPT inhouden, voor zijn rekening en bekrchtigd deze.

Tevens verstaat het bestuur van de NOVAA, met inachtneming van hetgeen in de vorige leden is bepaald, dat de beslissingen van de Raad van Toezicht AA's, die een eendoordeel inhouden als bedoeld in artikel 11, lid 3, letter b Verordening PPT zoals deze gold tot 1 januari 2005 en artikel 11, lid 3, letter a Verordening PPT zoals deze gold vanaf 1 januari 2003 tot 1 januari 2006, een eendoordeel inhouden als bedoeld in artikel 11, lid 4, letter a Verordening PPT zoals deze geldt ná 1 januari 2006.

Artikel 5 Slotbepaling

Dit Besluit treedt in werking op de dag nadat het is bekendgemaakt in de Staatscourant.

Het Bestuur van de Nederlandse Orde van Accountants-Administratieconsulenten.

Bijlage II: Werkprocessen (Secretariaat van) de Raad van Toezicht

Hoofdproces:

Het houden van toezicht op de beroepsuitoefening door AA's door middel van het uitvoeren van periodieke preventieve toetsing (krachtens artikel 2 lid 3 Wet op de AA juncto artikel 2 Verordening op de RvT, alsmede de Verordening op de PPT).

Doel proces:

Het toetsen aan de algemeen aanvaarde normen van het interne stelsel van kwaliteitsbeheersing van de AA-kantoren qua opzet en werking (artikel 2, 3, 4, 5 en 7 Verordening op de PPT).

Input:

- De NOvAA-leden (en via hen de AA-kantoren; artikel 7 lid 1 Verordening op de PPT).
- Verbeterplannen van AA-kantoren naar aanleiding van een eendoordeel inhoudende dat het interne stelsel van kwaliteitsbeheersing niet voldoet aan de daaraan te stellen eisen.

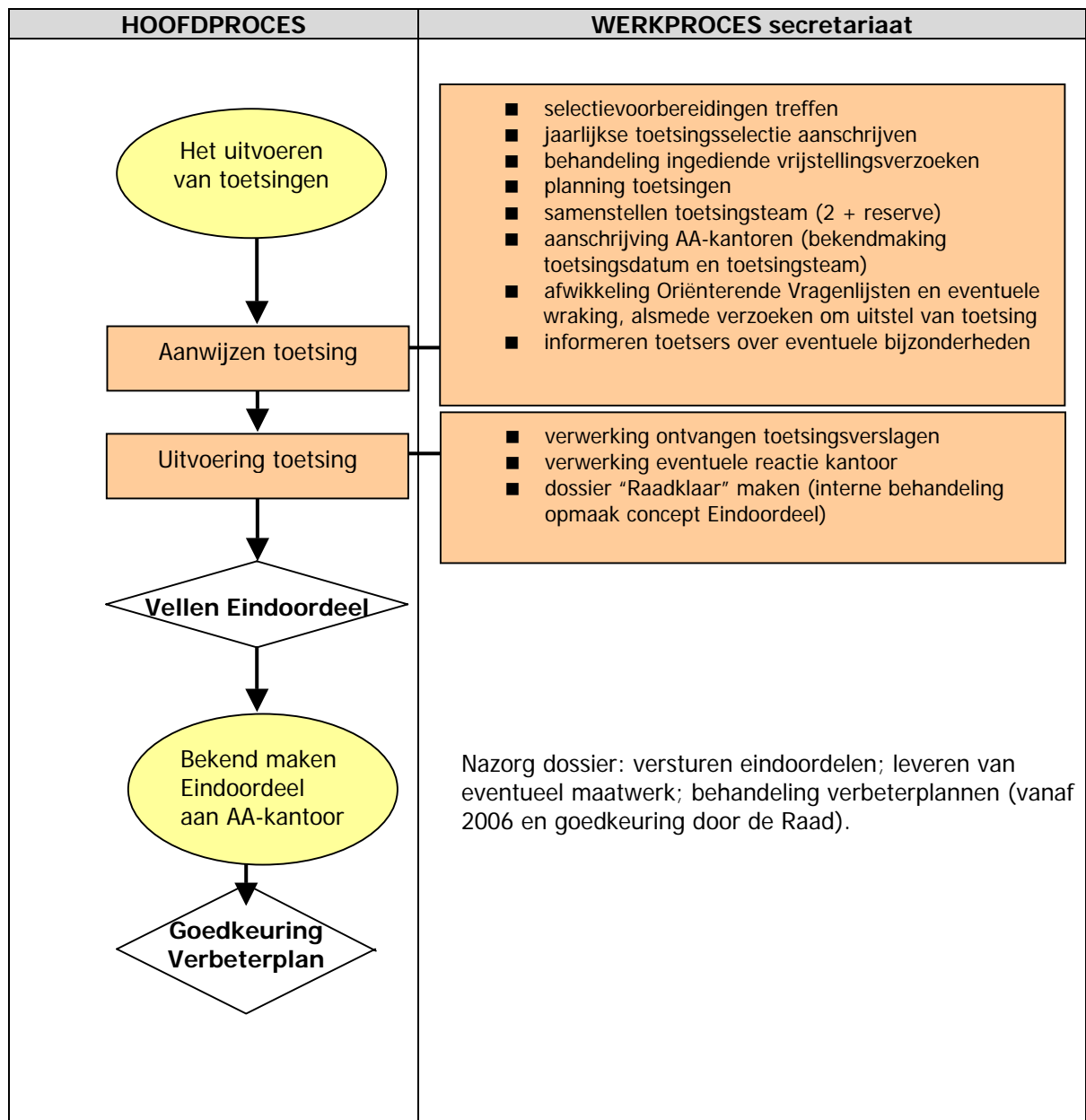
Werkproces:

De uitvoering van periodieke preventieve toetsingen en handhaving (artikel 6 lid 1, 7 en 8 Verordening op de PPT):

- De Raad stelt vast welke accountantskantoren in een bepaald jaar in aanmerking komen voor een toetsing.
- De Raad stelt ten behoeve van elke toetsing een toetsingsteam samen.
- Het toetsingsteam is belast met de uitvoering van de toetsing van het accountantskantoor.
- De Raad is belast met de selectie en opleiding van de toetsers.

Output:

- Vrijstellingsbesluiten (artikel 14 Verordening op de PPT).
- Toetsingsverslagen (artikel 10 Verordening op de PPT).
- Eendoordelen inzake het interne stelsel van kwaliteitsbeheersing bij AA-kantoren (artikel 11 lid 4 Verordening op de PPT).
- Goed- of afgekeurde verbeterplannen (artikel 11 lid 5 Verordening op de PPT).
- Een jaarlijks geanonimiseerd verslag omtrent de werkzaamheden van de Raad (artikel 10 Verordening op de RvT).

Bijlage III: Lijst van gebruikte afkortingen

AA:	Accountant-Administratieconsulent
AFM:	Autoriteit Financiële Markten
ALV:	Algemene Ledenvergadering
Awb:	Algemene wet bestuursrecht
BFT:	Bureau Financieel Toezicht
BLV:	Buitengewone Ledenvergadering
Bta:	Besluit toezicht accountantsorganisaties
CBb:	College van Beroep voor het bedrijfsleven
CTK:	College Toetsing Kwaliteit (NIVRA)
NIVRA:	(Koninklijk) Nederlands Instituut van Registeraccountants
NOvAA	Nederlandse Orde van Accountants-Administratieconsulenten
RvT:	Raad van Toezicht Beroepsuitoefening Accountants-Administratieconsulenten
SRA:	Samenwerkende Registeraccountants en Accountants-Administratieconsulenten
VPPT:	Verordening op de Periodieke Preventieve Toetsing
VRvT:	Verordening op de Raad van Toezicht Beroepsuitoefening AA's
WAA:	Wet op de Accountants-Administratieconsulenten
Wta:	Wet toezicht accountantsorganisaties
Wtra:	Wet tuchtrechtspraak accountants

Raad van Toezicht Beroepsuitoefening AA's

Postbus 84212

2508 AE Den Haag

Telefoon: 070 - 33 83 641

Fax: 070 - 33 83 647

Internet: www.rvtbaa.nl

E-mail: info@rvtbaa.nl